

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

4 december 1997

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van
de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998**

BELEIDSBRIEF

Ambtenarenzaken

Beleidsprioriteiten 1998

BELEIDSBRIEF

**Vlaanderen herkenbaar aanwezig
Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering**

Beleidsprioriteiten 1998

VERSLAG

**namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken
uitgebracht door de heer John Taylor
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Johan Sauwens.

Vaste leden : de heren Marc Olivier, Herman Suykerbuyk, John Taylor, Walter Vandenbossche, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren André Denys, Jaak Gabriels, Francis Vermeiren ;
de heren Gilbert Bossuyt, Freddy De Vilder, Robert Voorhamme ;

de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem ;

de heer Johan Sauwens ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Delcroix, Johan De Roo, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heren Bart Vandendriessche, Johan Weyts ;

de heren Ward Beysen, Karel De Gucht, Dirk Van Mechelen ;

mevrouw Lydia Maximus, de heren Michiel Vandenbusche, Peter Van Velthoven ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Herman Lauwers ;

mevrouw Vera Dua.

*Zie ook :***12** (1997-1998)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1997-1998)

- Nr. 1 : Toelichtingen + Addendum

17 (1997-1998)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

*Zie :***15** (1997-1998)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Errata + Bijlagen met Addendum
- Nrs. 2 tot 8 : Amendementen
- Nr. 9-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 9-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 9-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 9-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 9-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid
- Nr. 9-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 9-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

812 (1997-1998)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

814 (1997-1998)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

INHOUDSOPGAVE

Blz.

I. Bevoegdheden van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie : Kanselarij en voorlichting, staatshervorming	5
A. Inleidende uiteenzetting door de minister-president	5
B. Bespreking	7
– Voorlichting : algemeen	7
– Vlaams publicatieblad	7
– Vlaamse Rand rond Brussel	8
– Onderzoek inzake de staatshervorming	9
II. Bevoegdheden van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken : Ambtenarenzaken	10
A. Inleidende uiteenzetting door de minister	10
– Prestatiemanagement (PLOEG)	10
– Appreciatie van onder uit	10
– Potentieelinschattingen	10
– Managementontwikkeling en -ondersteuning	11
– Multimedia	11
– Procesimplementatieprojecten en personeelsplanning	11
– Sabbatsverlof	11
– Selectiecentrum voor Overheidspersoneel (SCOPE)	11
– Extern meldpunt	11
– Logistiek management	11
– Informatica en GIS-Vlaanderen	12
B. Bespreking	12
– Veranderingsproces : algemeen	12
– Aanwervingsbeleid : algemeen	15
– Aanwervingsbeleid : SCOPE	16
– Evaluatie	16
– Sabbatsverlof	17
– Opdrachten aan externe bureaus	17
– 'Outsourcing'	18
– Varia	19
III. Bevoegdheden van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid : Huisvesting van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap	21
A. Inleidende uiteenzetting door de minister	21
– Graaf de Ferrarisgebouw	21
– Vlaamse Administratieve Centra	21
– 'Office sharing'	22
– Integratie van kunst	22
– Vlaamse bouwmeester	22
– Toelichting bij de afzonderlijke begrotingsbepalingen	23

B. Bespreking	23
– Vlaamse bouwmeester	23
– Vlaamse Administratieve Centra	24
– Integratie van kunst	24
– Varia	24
IV. Indicatieve stemmingen	25
BIJLAGE 1 Overzicht van de in 1997 aan externe bureaus uitbestede opdrachten en de kost daarvan	29
BIJLAGE 2 Enkele cijfers betreffende de DAB Schoonmaak	31
BIJLAGE 3 Overzicht van deeltijds werken en loopbaanonderbrekingen in 1997	33

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken heeft de haar toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998 behandeld op woensdag 12, dinsdag 25 en donderdag 27 november 1997. In samenhang daarmee werden eveneens besproken : de beleidsbrief 'Ambtenarenzaken. Beleidsprioriteiten 1998', ingediend door de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken (Stuk 812 (1997-1998) – Nr.1) en de beleidsbrief 'Vlaanderen herkenbaar aanwezig. Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering. Beleidsprioriteiten 1998', ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid (Stuk 814 (1997-1998) – Nr.1).

I. Bevoegdheden van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie : Kanselarij en voorlichting, staatshervorming

A. Inleidende uiteenzetting door de minister-president

Het belang van de communicatie tussen de overheid en de bevolking kan volgens de minister-president bezwaarlijk worden overschat. Wanneer de burgers een oordeel vellen over het beleid, dan doen ze dit immers op basis van wat zij ervan weten: wie is die Vlaamse overheid, waar staat ze voor, wat doet ze om de bestaande problemen op te lossen, welke nieuwe kansen schept ze om de toekomst veilig te stellen ? Het communicatiebeleid van de Vlaamse regering is er dan ook op gericht om de Vlamingen op een gepaste en volledige manier te informeren over wat er reilt en zeilt binnen de verschillende geledingen van de Vlaamse overheid. Het informatie-aanbod varieert van praktische mededelingen, zoals de aankondiging van nieuwe openingsuren, tot toelichtingen bij de institutionele vormgeving van ons land.

Het actieve voorlichtingsbeleid houdt in dat de Vlaamse overheid zelf het initiatief neemt voor de verspreiding van informatie naar een algemeen publiek of naar specifieke doelgroepen. Daarbij wordt via de verschillende media geadverteerd als aanvulling op redactionele bijdragen. Tegelijk leve-

ren de diensten van de Vlaamse regering volgens de minister-president aanzienlijke inspanningen om op rechtstreekse vragen van de bevolking snel en juist te antwoorden. Dat laatste wordt tot het zogenaamde passieve voorlichtingsbeleid gerekend.

Een belangrijk aspect van zowel de actieve als de passieve voorlichting is volgens de minister-president de doorgedreven 'depersonalisering'. Advertenties en spots zullen nooit foto's of namen van ministers bevatten. De minister-president is ervan overtuigd dat op die manier wordt voorkomen dat overheidscommunicatie voor propagandadoeleinden wordt gebruikt. Gedepersonaliseerde campagnes winnen in zijn ogen aan geloofwaardigheid.

De minister-president kondigt aan dat hij eerlang een beleidsbrief 'overheidscommunicatie' bij het Parlement zal neerleggen. Hij heeft er uitdrukkelijk voor gekozen om de bespreking van deze beleidsbrief los te koppelen van de behandeling van de begroting voor 1998. De beleidsbrief beoogt immers tot een gedachtewisseling te komen over een langeretermijncommunicatiestrategie voor de Vlaamse overheid.

In het kader van de begrotingsbesprekingen wenst de minister-president zich dan ook te beperken tot een toelichting bij enkele opvallende vernieuwingen op het begrotingsprogramma 11.2 (kanselarij en voorlichting). Hij vestigt er om te beginnen de aandacht op dat werd gekozen voor de creatie van een centraal media-aankoopbudget, waarop in 1998 een bedrag van 226 miljoen frank is ingeschreven op b.a. 12.20. Dit totale bedrag is het resultaat van een hergroepering van de kredieten die in 1997 nog op verschillende basisallocaties waren ingeschreven, van een vermindering van het algemene voorlichtingsbudget, en van een doelbewuste algemene verhoging van het budget voor media-aankopen met 10 miljoen frank. Dit is het bedrag dat in 1997 was ingeschreven voor de advertentiecampaagnes in de periodieke pers. Die campagnes zullen voortaan worden voortgezet met het op b.a. 12.20 ingeschreven omvattende krediet. Het gaat daarbij om de media-aankopen zelf en om de financiering van ondersteunende producties, inzonderheid voor de aanmaak van audio-visuele producties.

Dit centrale media-aankoopbudget maakt het de Vlaamse regering mogelijk om voor elke communicatiecampagne een optimale mediamix samen te stellen, afhankelijk van de aard van de boodschap en de te bereiken doelgroepen. Zo is televisie het meest geschikt om relatief eenvoudige boodschap-

pen bij een ruim publiek te brengen. Met kranten en tijdschriften bereikt men minder mensen, maar kan men de boodschap wat verdiepen. Via vakbladen en gespecialiseerde magazines kan dan weer een goed omlijnde doelgroep op een grondige manier worden geïnformeerd. Op dit ogenblik worden gesprekken gevoerd met de sector van de geschreven pers over de vernieuwing van het protocol dat op het einde van dit jaar afloopt. Voor de minister-president moeten de nieuwe afspraken een meer rationele inzet van de media mogelijk maken dan tot nog toe het geval was.

Los van dit centrale media-aankoopbudget voorziet de begroting ook in een algemeen voorlichtingsbudget. Dit budget maakt het onder meer mogelijk actief gebruik te maken van nieuwe media zoals Internet en CD-Rom. De Vlaamse overheid heeft haar eigen webstek, die zij kwantitatief en kwalitatief verder uitbouwt tot een referentiestek en die volgens de minister-president bijdraagt tot de bekendheid van de Vlaamse overheid bij een overwegend jong publiek en Vlaanderen ook bij buitenlandse internetgebruikers promoot.

'Naast de ontwikkeling van een elektronisch informatieaanbod gericht op een extern doelpubliek' is het in de ogen van de minister-president ook van essentieel belang dat van start wordt gegaan met de ontwikkeling van een intern elektronisch informatieaanbod via een Intranet. Door de invoering van een dergelijke elektronische informatievoorziening kunnen nieuwe informatiestromen op gang gebracht worden en zullen op termijn klassieke informatieverspreidingswijzen afgebouwd of ingeperkt worden.

Een zeer belangrijk nieuw voorlichtingsinitiatief van de Vlaamse regering is voor de minister-president de Vlaamse Infotelefoon. Dit houdt de creatie in van één centraal telefoonnummer voor informatie over de Vlaamse overheid. Deze Vlaamse Infotelefoon zal bemand worden door professionele voorlichters, die de vraagstellers ofwel onmiddellijk een antwoord zullen geven, ofwel zullen doorshakelen naar de bevoegde dienst. De bevolking zal de garantie krijgen dat zij, wellicht ook buiten de gewone werkuren, steeds geholpen kan worden op één gemakkelijk te onthouden telefoonnummer. De minister-president vestigt er de aandacht op dat het de eerste keer is dat alle geledingen van de Vlaamse overheid op een zo intense wijze zullen samenwerken aan een gezamenlijk dienstverleningsproject. De Infotelefoon zal in 1999 volledig operationeel zijn. Voor de voorbereiding moet een beroep worden gedaan op de assistentie van gespecialiseerde bedrijven. Daarom heeft de regering

voor 1998 een nieuwe basisallocatie gecreëerd (b.a. 12.17) waarop een bedrag van 50 miljoen frank staat ingeschreven om de implementatie en de uitbating van de infotelefoon mogelijk te maken.

Aan het educatieve project 'De Vlamingen en hun overheden' wordt in samenwerking met de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) verder gewerkt. De VLOR is volgens de minister-president het orgaan bij uitstek waarin de vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers en van de Vlaamse overheid elkaar treffen. Dit project heeft de bedoeling zowel leerkrachten als leerlingen in het lager en secundair onderwijs correcte kennis bij te brengen over het geheel van de beleidsstructuren waar zij als Vlaming in leven, over de plaats die de Vlaamse overheid daarin inneemt, over de bevoegdheden van die beleidsniveaus, waaronder het Vlaamse, en over hun onderlinge relaties. De educatieve producties die als lesmateriaal, handleidingen en ter illustratie nodig zijn, worden gerealiseerd met de middelen van het algemene voorlichtingsbudget.

Verder wijst de minister-president erop dat de voorliggende begroting tevens opvolging geeft aan het actieplan voor de Vlaamse Rand, dat vorig jaar op 26 juni door de regering is goedgekeurd. De Vlaamse regering doet zelfs een grotere inspanning dan oorspronkelijk aangekondigd. Terwijl het actieplan een jaarlijks bedrag van minstens 20 miljoen vooropstelde, voorziet deze ontwerp-begroting in 35 miljoen die ingezet zullen worden voor een versterkt, multimediaal communicatiebeleid in de rand, en dit voor de bevolking in ruime zin, dit wil zeggen zowel de autochtonen als de buitenlandse residenten. Tevens wordt dit bedrag gebruikt voor de bevordering van het Vlaamse karakter van het gebied. Het voorlichtingsbeleid in de rand zal volgens de minister-president ook een onthaal- en integratiebeleid zijn, gericht op de belangrijke groep van buitenlanders en EU-onderdanen die talrijk aanwezig zijn in de streek en die actief aangesproken moeten worden. Het krediet maakt het ook mogelijk om onder meer bijkomend wetenschappelijk onderzoek te verrichten en sensibiliseringsacties te voeren. Bovendien voorziet de begroting in 13 miljoen aan werkingsmiddelen voor de vzw 'Informatie Vlaamse Rand', die zich specifiek richt tot de inwoners van de zes faciliteitengemeenten.

De minister-president legt tenslotte uit dat wat betreft het begrotingsprogramma 11.3 (staatshervorming) wordt voorgesteld om het krediet bestemd voor onderzoeks-, studie- en expertisekosten te handhaven op 10 miljoen frank. Dit maakt het mogelijk om de standpuntbepaling door het

Vlaams Parlement verder te ondersteunen en technisch uit te werken, ook wanneer, zoals verwacht, het Parlement zich midden volgend jaar zal uitgesproken hebben over de krachtlijnen voor een volgende staatshervorming.

B. Bespreking

– Voorlichting : algemeen

De heer Luk Van Nieuwenhuysen vindt het positief dat de Vlaamse overheid aanzienlijke inspanningen levert om de communicatie met de burgers te verbeteren. Hij is meer specifiek opgezet met de Vlaamse Infotelefoon, die ongetwijfeld de verdere afbouw van het politieke dienstbetoon ten goede zal komen. Dit initiatief zou kunnen ondersteund worden via een overzichtelijke brochure. De spreker dringt er wel op aan dat de advertenties en de TV-spotjes van de overheid geen politieke boodschappen maar enkel objectieve informatie zouden bevatten.

Dat laatste wordt door de minister-president ten volle beaamd. Hij wijst er in dit verband op dat de heer Francis Decoster, informatie-ambtenaar van de Vlaamse Gemeenschap, nauwlettend toeziet op de objectiviteit van de overheidsvoorlichting. Verder zullen de nodige inspanningen worden gedaan om het initiatief van de infotelefoon bekend te maken.

De heer Johan Sauwens leidt uit de toelichting bij programma 11.2 af dat een aantal in de vroegere begrotingen opgenomen basisallocaties nu worden gehergroepeerd onder b.a. 12.20 ("allerhande uitgaven voor media-aankopen"). Ook de vroegere b.a. 41.01 ("subsidies Stichting Vlaamse Pers") valt nu daaronder. Blijkens de toelichting is het ook de bedoeling om deze subsidies niet langer te beperken tot de geschreven pers. De spreker vraagt of dit een verschuiving van de middelen in de richting van de audio-visuele media impliceert en of dit geen bedreiging kan vormen voor de opinierijkdom in de geschreven media. Ook de vroegere b.a.'s 12.15 ("uitgaven in het kader van de samenwerking met Belga") en 41.02 ("Subsidie aan de vzw 'Braillekrant'") vallen nu blijkbaar onder b.a.12.20. Wat impliceert dit concreet ?

Wat b.a. 41.01 betreft antwoordt de minister-president dat de subsidies aan de schrijvende pers, in het kader van het eerderevermelde protocol, inderdaad zullen worden uitgebreid naar de audio-visuele media. De onderhandelingen over een nieuw

protocol met de media-sector worden binnenkort aangevat. B.a. 12.15 omvatte ook de uitgaven in het kader van de samenwerking met Belga. De regering poogt de kost van die samenwerking te drukken. Meer in het algemeen heeft de samenbrenging van de media-uitgaven onder één enkele noemer tot doel om de positie van de Vlaamse regering bij de onderhandelingen met de geschreven en de audio-visuele pers te versterken.

– Vlaams publicatieblad

De heer Paul Van Grembergen pleit voor het instellen van een eigen Vlaams publicatieblad en verwijst daarvoor naar zijn voorstel van decreet houdende instelling van een Vlaams publicatieblad (Stuk 45 (BZ 1995) – Nr.1). Het is volgens de spreker aangewezen dat de beslissingen van de wetgevende en de uitvoerende macht op Vlaams niveau via een eigen Vlaams publicatieblad aan de bevolking worden meegedeeld. Een dergelijk publicatieblad is volgens de spreker een essentieel attribuut van een staat. De instelling ervan ligt dan ook helemaal in de lijn van het beleid dat door het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering wordt gevoerd om de Vlaamse deelstaat duidelijk zichtbaar te maken voor de burger. In elk geval kan het volgens de spreker niet de bedoeling zijn dat de Vlaamse overheid tot in lengten van dagen een beroep moet doen op het Belgisch Staatsblad voor de bekendmaking van de Vlaamse regelgeving.

De heer Herman Suykerbuyk kan de argumentatie van de heer Van Grembergen in grote lijnen onderschrijven, maar vraagt zich af of dit voorstel geen wijziging van de Bijzondere Wet op de Hervorming van de Instellingen noodzakelijk maakt. De spreker merkt nog op dat het stelselmatig vertalen van de decreten en de reglementaire besluiten van de deelstaten naar de andere landstaal hem een nutteloze kost lijkt.

De minister-president staat in principe positief tegenover het voorstel van de heer Van Grembergen, maar wijst op een aantal juridische problemen. Als het de bedoeling is om een Vlaamse tegenhanger te creëren van het Belgisch Staatsblad, waar de minister-president in principe geen bezwaar tegen heeft, dan is in elk geval een wijziging nodig van de Bijzondere Wet op de Hervorming van de Instellingen. Die wet bepaalt dat de decreten en de besluiten van de Vlaamse regering enkel rechtskracht hebben na publicatie in het Belgisch Staatsblad. Zo beginnen een aantal belangrijke termijnen, bijvoorbeeld voor het instellen van een beroep tot vernietiging bij het Arbitragehof, pas te lopen na bekendmaking van de regelgeving via het Belgisch Staats-

blad. Dit neemt echter niet weg dat er nu reeds een bijkomend informatiekanal zou kunnen worden gecreëerd om de Vlamingen op de hoogte te brengen van de Vlaamse regelgeving, zonder dat daar rechtsgevolgen aan verbonden zijn. De Vlaamse Codex vormt trouwens al een instrument in die zin. Eventueel kunnen hiertoe ook meer moderne communicatietechnieken worden gebruikt, aldus nog de minister-president.

Op vraag van de heer Johan Sauwens deelt de minister-president mee dat de publicatie van decreten en besluiten in het Belgisch Staatsblad gratis is. Het zijn de Gemeenschappen en de Gewesten die instaan voor de vertaling.

De heer Gilbert Bossuyt onderschrijft de visie van de minister-president inzake een Vlaams publicatieblad. Ook hij geeft geen principieel bezwaar tegen de instelling van een Vlaams publicatieblad als dat een vlottere en efficiëntere bekendmaking van de regelgeving mogelijk maakt. De implicatie is dan wel dat de formele bekendmaking van de Vlaamse regelgeving via dit publicatieblad zou gebeuren, wat een belangrijke wijziging van de Bijzondere Wet op de Hervorming van de Instellingen zal vergen en ernstig dient te worden bestudeerd. Ook Mevrouw Mieke Van Hecke vindt dat de instelling van een Vlaams Publicatieblad maar zin heeft wanneer daar ook effectief rechtsgevolgen aan verbonden zijn.

De heer John Taylor merkt op dat de decreten en besluiten soms zeer laattijdig verschijnen in het Belgisch Staatsblad. Daarop inhakend vraagt mevrouw Mieke Van Hecke of de Vlaamse regering mede kan bepalen wanneer een Vlaams decreet of besluit van de Vlaamse regering wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

De heer Paul Van Grembergen drukt zijn tevredenheid uit over het feit dat zijn voorstel om een rechtskrachtig Vlaams Publicatieblad in te stellen op ruime steun kan rekenen in de commissie. Hij stelt voor dat hetzij de regering zelf, hetzij de fracties een concreet initiatief nemen terzake. Dit kan dan vervolgens leiden tot een formeel wetgevend initiatief op federaal niveau. De minister-president stelt daarop voor om een technische nota dienaangaande aan de commissie voor te leggen in het kader van de bespreking van de discussienota voor een verdere staatshervorming. De commissie stemt daarmee in. De heer Paul Van Grembergen kondigt daarop aan zijn voorstel van decreet houdende instelling van een Vlaams Publicatieblad (Stuk 45 (BZ 1995) – Nr.1) te zullen intrekken.

– Vlaamse Rand rond Brussel

De heer Paul Van Grembergen vestigt de aandacht van de minister-president op het feit dat het terrein van de ULB in Sint-Genesius-Rode te koop zal worden gesteld. Gezien de strategische ligging van deze gemeente dringt de spreker erop aan dat de Vlaamse overheid deze gronden zou aankopen, enerzijds om te beletten dat ze zouden worden aangekocht door Franstalige speculatoren, anderzijds om die gronden strategisch te benutten in het kader van het Vlaamse beleid in de rand. Naar verluidt zou de aankoopprijs 300 à 400 miljoen frank bedragen. De spreker informeert ook naar het standpunt van de minister-president terzake. De heer Luk Van Nieuwenhuysen sluit zich bij deze bekommernis aan en benadrukt eveneens het strategische belang van de betrokken terreinen. Uit het antwoord van minister Leo Peeters op een interpellatie van de spreker is nochtans gebleken dat de kans op aankoop door de Vlaamse overheid klein is (Interpellatie van 15 oktober 1997 over specifieke aandacht voor Sint-Genesius-Rode binnen het Vlaams-Brabantbeleid – Handelingen 1997-1998, C12). De heer Herman Suykerbuyk ondersteunt deze eis in principe, op voorwaarde evenwel dat er financiële ruimte is voor de aankoop.

De minister-president antwoordt dat er voor 1998 is voorzien in een krediet van 5 miljoen frank om een mogelijksstudie te maken betreffende het betrokken terrein. Daarbij zullen alle mogelijke bestemmingen worden onderzocht. Zo werd reeds gesuggereerd om een deel van het terrein ter beschikking te stellen van Vlabinvest voor woningbouw, of om er wetenschappelijke spin-off activiteiten te huisvesten. Een ander voorstel is om een deel van de administratie te vestigen op dat terrein, maar dit wordt onder meer bemoeilijkt door de minder goede bereikbaarheid. Vooraleer daarvoor een belangrijk bedrag ter beschikking te stellen op de begroting dienen al deze mogelijkheden grondig onderzocht, te meer daar er zich momenteel geen andere kopers aandienen en er dus geen tijdsdruk is. Op vraag van de heer John Taylor deelt de minister-president nog mee dat het terrein op het gewestplan staat ingeschreven als openbaar nutsgebied en parkzone, dus niet als woonzone. Dit vermindert de aantrekkelijkheid van het terrein voor andere kopers.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen herinnert eraan dat de minister-president op zijn mondelinge vraag van 2 juli 1997 over de Randkrant (Handelingen 1996-1997, nr. 51) antwoordde dat het na drie à vier nummers nog te vroeg was voor een evaluatie. Hij

vraagt wanneer die evaluatie dan zal gebeuren. De minister-president antwoordt dat de Randkrant na één jaar zal geëvalueerd worden. Die evaluatie zal in elk geval ruimer zijn dan de evaluatie die door de Randkrant zelf zal worden uitgevoerd. Ze zal gebeuren op basis van een steekproefgewijs onderzoek naar de manier waarop de Randkrant door de burgers wordt gepercipieerd. Die informatie zal ook nuttig zijn in het kader van een meer algemene beleidsevaluatie.

De heer Herman Suykerbuyk had graag wat meer uitleg over het totale bedrag van 35 miljoen dat op diverse basisallocaties van programma 11.2 is ingeschreven voor het Vlaamse beleid in de rand. Meer specifiek vraagt hij zich af of het bedrag van 5 miljoen frank dat op b.a. 33.04 ("Subsidies voor allerhande initiatieven inzake de bevordering van het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand rond Brussel") is ingeschreven niet wat laag is.

De minister-president antwoordt dat de besteding van 35 miljoen frank in de rand gebeurt in overleg met de provincie Vlaams-Brabant. Van die 35 miljoen gaat 13 miljoen naar de Randkrant (b.a. 33.02). Daarnaast is voorzien in een bedrag van 17 miljoen voor het algemene voorlichtingsbeleid (b.a. 12.19). Daarmee worden een aantal concrete initiatieven gefinancierd, zoals een ruime info-campagne in de pers, de uitgave van een strip voor de jeugd, een aantal concrete onthaal-initiatieven voor buitenlanders en de ondersteuning van gemeentelijke initiatieven, zoals gemeentelijke informatiebladen. Verder plant de regering een onderzoek naar de ingesteldheid van de Euro-ambtenaren. Tenslotte is voorzien in een bedrag van 5 miljoen voor subsidies van allerhande initiatieven inzake de bevordering van het Vlaamse karakter van de rand (b.a. 33.04), waarmee voornamelijk het Vlaamse verenigingsleven wordt ondersteund.

– *Onderzoek inzake de staatshervorming*

De heer Paul Van Grembergen is van mening dat het bedrag van 10 miljoen ingeschreven op b.a. 12.21 ("onderzoeks- en expertisekosten in verband met de staatshervorming") van programma 11.3 te beperkt is. De spreker herinnert eraan dat de resultaten van wetenschappelijk onderzoek aan de universiteiten al altijd een belangrijke rol hebben gespeeld in de Vlaamse ontvoogdingsstrijd. Het bedrag van 10 miljoen is volgens de spreker te beperkt om de wetenschappelijke wereld te stimuleren opnieuw een rol in die zin te spelen. De heer Johan Sauwens sluit zich daarbij aan. Hij wijst erop dat over belangrijke aspecten van de staatshervorming essentiële gegevens ontbreken. Een doelge-

richte Vlaamse aanpak vergt de nodige middelen om bijkomende onderzoekopdrachten te geven. De spreker verwijst daarbij naar de Vlaamse Onderzoeksgroep Sociale Zekerheid 2002, die een belangrijke bijdrage geleverd heeft tot het debat over de splitsing van de gezondheidszorgen en de kinderbijlagen. In principe is de heer Sauwens in dit verband voorstander van de oprichting van een Vlaams Socialezekerheidsinstituut, dat de ontwikkelingen op dit vlak permanent zou kunnen opvolgen.

Om al deze redenen dienen de heren Johan Sauwens, Etienne Van Vaerenbergh en Paul Van Grembergen een amendement in ertoe strekkende dat het krediet van 10 miljoen frank op programma 11.3 wordt opgetrokken tot 50 miljoen frank (Stuk 15 (1997-1998) – Nr. 6).

De heer John Taylor herinnert eraan dat precies de oppositie vaak kritiek heeft op onderzoekopdrachten vanuit de overheid. Men kan zich inderdaad de vraag stellen of die onderzoekopdrachten altijd even doelgericht en efficiënt zijn en of het resultaat ervan voldoet.

Het amendement van de heren Sauwens en Van Vaerenbergh heeft niet de steun van de minister-president. Hij wijst erop dat de 10 miljoen frank op b.a. 12.21 enkel dient voor technische ondersteuning rond knelpunten waaromtrent nog geen onderzoek is verricht. Het kan niet de bedoeling zijn om met dit krediet het wetenschappelijke onderzoek over de staatshervorming te financieren. Daartoe dient de begroting voor wetenschapsbeleid. Wetenschappers kunnen bijvoorbeeld gebruik maken van de mogelijkheid om projecten in te dienen in het kader van het beleidsgericht onderzoek. Daarnaast kunnen ook de sectorale kredieten van de afzonderlijke ministers worden gebruikt voor specifieke onderzoekopdrachten inzake de staatshervorming. Zo wordt er in opdracht van minister Demeester onderzoek verricht over de vraag hoe de gezondheidszorg in Vlaanderen dient georganiseerd na defederalisering en over de problematiek van de fiscale autonomie. Over dat laatste thema zal bovendien een colloquium worden georganiseerd. Tenslotte wordt op de begroting 1998 in kredieten voorzien voor de uitbouw van een Vlaams Instituut voor de Statistiek, met het oog op het aanleggen van een regionaal statistisch bestand. Deze gegevens zullen eveneens nuttig zijn in het kader van de voorbereiding van een verdere staatshervorming. Om al deze redenen acht de minister het niet nodig het krediet van 10 miljoen frank op b.a. 12.21 op te trekken.

II. Bevoegdheden van de heer Luc Van den Bosche, minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken : Ambtenarenzaken

A. Inleidende uiteenzetting door de minister

De minister begint zijn toelichting met te benadrukken dat het beleid inzake ambtenarenzaken toegespitst blijft op de optimalisatie van een efficiënte en effectieve overheidsadministratie. De voorbije jaren is er op dit vlak reeds heel wat gerealiseerd volgens de minister, en werd het 'ambtenarenapparaat' verder omgebouwd in de richting van een moderne, kwaliteitsvolle en dienstverlenende organisatie. De veranderingsprocessen hebben dit de voorbije jaren fundamenteel ondersteund. De minister kondigt dan ook aan dat het ingeslagen pad in 1998 verder wordt gevolgd, waarbij de aandacht vooral zal gaan naar de verdere optimalisatie van de personeelsinstrumenten : enerzijds via de bestaande instrumenten en anderzijds via de start en de ontwikkeling van nieuwe initiatieven.

Vervolgens geeft de minister een overzicht van de belangrijkste aanpassingen aan reeds bestaande concepten of nieuwe initiatieven voor 1998. De aanpassingen betreffen het prestatie management (PLOEG), de appreciatie van onder uit en de potentieelinschattingen. Nieuwe initiatieven zijn de managementontwikkeling en -ondersteuning, de multimedia, de procesimplementatieprojecten en personeelsplanning, het sabbatsverlof, het selectiecentrum voor overheidspersoneel (SCOPE), het extern meldpunt, het logistiek management en de informatica en GIS-Vlaanderen.

– Prestatiemanagement (PLOEG)

Het concept PLOEG heeft reeds twee cycli doorlopen en volgens de minister zijn waarde bewezen. Omdat nog niet alle gewenste effecten bereikt zijn worden in 1998 een aantal fundamentele elementen bijgestuurd. Zo wordt PLOEG vereenvoudigd voor de ambtenaren van niveau D en E. Met behulp van functiefiches zal de planning minder abstract en beter herkenbaar gemaakt worden. Ook aan de kwaliteit van de evaluatieverslagen zal de nodige aandacht worden besteed, zodat daarin op een beknopte manier een duidelijk beeld van het functioneren van de betrokken ambtenaar kan worden weergegeven. Aan de waardering zal er in 1998 echter een essentiële wijziging worden aangebracht. Aangezien een vrij groot aantal ambtenaren geen direct of helemaal geen voordeel ondervonden van een loopbaanversnelling, zal de versnelling worden vervangen door een premie.

– Appreciatie van onder uit

In de jaarlijkse PLOEG-cyclus wordt leidinggeven beoordeeld vanuit de invalshoek van de directe chef van de leidinggevende. Een andere voor de leidinggevende zeker even belangrijke invalshoek is volgens de minister de perceptie van zijn of haar medewerkers. De zogenaamde 'bottom-up' appreciatie of appreciatie van onder uit laat toe om deze percepties systematisch in kaart te brengen en draagt bij tot het ontwikkelingsplan van de leidinggevende. De appreciatie van onder uit past dus in een benadering van management-ontwikkeling. De minister deelt in dit verband nog mee dat er onlangs voor een periode van vijf jaar een overeenkomst afgesloten werd met een extern bureau dat zal instaan voor deze bevestigingen van onder uit. Het is de bedoeling dat binnen een periode van vijf jaar alle leidinggevers minstens tweemaal worden geïnformeerd over de manier waarop hun medewerkers hun manier van leidinggeven ervaren.

– Potentieelinschattingen

Via de appreciatie van onder uit krijgt men een goed zicht op de perceptie van de kwaliteit van leidinggeven. Het is echter zowel voor de individuen als voor de organisatie belangrijk een goed inzicht te verwerven in de mogelijkheden van het personeel dat later sleutelposities zal innemen. Onder andere bij hiërarchische bevorderingen is het volgens de minister van cruciaal belang dat de mogelijkheden van de kandidaten op een professionele en objectieve wijze worden ingeschat. De groeiende vraag naar externe ondersteuning bij deze potentieelinschattingen heeft geleid tot een raamovereenkomst met een extern bureau, dat gedurende een periode van vier jaar helpt bij de organisatie van centra voor oriëntering en ontwikkeling (assessment and development centers) met het oog op selectie en ontwikkeling.

In 1997 werd in het kader van dit raamcontract meegewerkt aan de selectie van de nieuwe afdelingshoofden. Het spreekt volgens de minister vanzelf dat deze manier van werken voor vrijkomende functies van afdelingshoofd zal worden verdergezet. Bovendien zullen er in 1998 nieuwe initiatieven worden uitgewerkt. De reeds ontwikkelde visie op de functies van opdrachthouder en coördinator beschouwt de minister in die zin als richtinggevend.

– *Managementontwikkeling en -ondersteuning*

De minister legt uit dat er in het kader van het in 1997 georganiseerde oriënterings- en ontwikkelingsprogramma aan de deelnemers duidelijk werd gemaakt dat dit programma niet enkel gericht is op de selectie, maar ook een ontwikkelingsgerichte invalshoek heeft. Voor diegenen die niet werden aangeduid als afdelingshoofd heeft de afdeling Vorming een aangepast vormingsprogramma ontwikkeld. Het managementontwikkelingsprogramma staat ook open voor alle leidinggevenden en diegenen die naar een leidinggevende functie wensen door te groeien. De basis hiervoor vormt een individueel ontwikkelingsplan. In 1998 zal er veel aandacht geschonken worden aan de ondersteuning van de recent aangeduide afdelingshoofden.

– *Multimedia*

De minister kondigt aan dat een multimedialokaal in 1998 volledig operationeel zal zijn. Aan de introductie van Internet en Intranet zal specifieke aandacht besteed worden. Er zullen twee zelfstudiepakketten ontwikkeld worden, zowel op CD-rom als op Intranet.

– *Procesimplementatieprojecten en personeelsplanning*

Daar waar de processen geanalyseerd werden en nieuwe processen werden geïmplementeerd kan men overgaan tot personeelsplanning. Dit is volgens de minister het logische sluitstuk van de procesanalyse. In 1998 zal een externe partner worden aangeduid die de administratie zal begeleiden om deze personeelsplannen op een professionele manier op te stellen.

– *Sabbatsverlof*

De Vlaamse administratie streeft er volgens de minister naar om te beschikken over professionele medewerkers die zicht hebben op de verschillende beleidsmateries en die deze deskundigheid in de administratie kunnen binnenbrengen. Deze doelstelling kan onder andere worden bereikt door een uitgebouwd loopbaanbeleid. Vanaf 1998 zal aan een aantal ambtenaren de kans geboden worden om gedurende een relatief lange periode ervaring en/of kennis op te doen in een andere organisatie of om zich grondig te herbronnen. In het stelsel van sabbatsverlof zullen hiervoor geselecteerde ambtenaren gedurende een periode variërend van twee maanden tot een jaar een stage kunnen lopen in een bedrijf of een buitenlandse openbare instel-

ling, of zullen zij een intensieve opleiding kunnen volgen.

– *Selectiecentrum voor Overheidspersoneel (SCOPE)*

Het Vast Wervingssecretariaat (VWS) slaagt er, mede door een gebrek aan middelen en personeel, niet meer in om op een vlotte en klantvriendelijke manier in te spelen op de personeelsbehoeften van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, aldus de minister. De periode tussen het moment waarop men een ambtenaar met een bepaalde kwalificatie wenst aan te werven en het moment van indienstneming duurt uitermate lang. De federale minister van Ambtenarenzaken wil in de toekomst overgaan tot het uitreiken van een soort brevet dat ook door contractuele personeelsleden zou moeten gehaald worden alvorens zij in aanmerking komen voor tewerkstelling bij de overheid. Aangezien het VWS deze brevetten zal uitreiken, dreigt de recrutering voor de Vlaamse Gemeenschap volgens de minister nog meer in het gedrang te komen. In 1998 wil de minister dan ook reeds een eerste aanzet geven tot het oprichten van een eigen selectiecentrum. SCOPE zal zich in eerste instantie toelagen op de recrutering van contractuele personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Openbare Instellingen (VOI's) en al het personeel van de lokale besturen. Bovendien zou SCOPE een aantal aanverwante diensten zoals potentieelinschatting of 'inplacement' kunnen bieden.

– *Extern meldpunt*

De minister wijst erop dat uit bevragingen van de ambtenaren en vertegenwoordigers van de representatieve vakbonden blijkt dat er binnen de administratie behoefte is aan een aanspreekpunt waar men terecht kan met vragen en opmerkingen betreffende de functioneringsevaluatie. Ambtenaren die geëvalueerd worden denken soms het slachtoffer te zijn van procedurefouten of van een niet correcte behandeling. Zij hebben nood aan een meldpunt waar zij dit kunnen signaleren. Het meldpunt is geen bemiddelingskantoor maar een louter registratie- en opvolgingspunt. Om de drempel voor contactname niet te hoog te maken en maximale confidentialiteit te garanderen zal een beroep gedaan worden op een extern bureau.

– *Logistiek management*

De minister deelt mee dat de reorganisatie van de schoonmaak in alle gebouwen werd geïmplementeerd. Op 31 juli 1997 bedroeg het besparingsper-

centage 33,6%. Dit percentage zal nauwelijks wijzigen in de komende maanden. De verhuis naar het Consciencegebouw vormt volgens de minister een mooi sluitstuk van het opeenvolgend verhuizen van de Vlaamse ambtenaren in Brussel. De organisatie hiervan vergde en vergt nog steeds doorgevoerde ploegenwerk.

– *Informatica en GIS-Vlaanderen*

In uitvoering van de principebeslissing van de Vlaamse regering tot uitbesteding (outsourcing) van de informaticafunctie werd door eigen ambtenaren in samenwerking met een begeleidingsconsultant van Coopers & Lybrand een studie verricht van de reikwijdte en de haalbaarheid, zo deelt de minister mee. Deze studie wordt thans afgerond en de Vlaamse regering zal in de loop van december op basis hiervan beslissingen nemen over de omvang en over de verdere procedure. Begin 1998 kan dan een eigenlijke marktbevraging starten, die moet uitmonden in een overeenkomst tegen het begin van 1999.

De studie heeft volgens de minister eveneens aangetoond dat de interne informatica moet gereorganiseerd worden en dat maatregelen moeten worden genomen om de gebruikers te responsabiliseren – het betreft hier dus de organisatie van de vraagzijde – en om de kosten en de serviceniveaus van de informaticafunctie duidelijk zichtbaar te maken voor de gebruikers. Voor al deze punten worden in 1998 de nodige maatregelen genomen. De herstructurering van de interne informatica wordt prioritair aangepakt. Het college van secretarissen-generaal werkt momenteel voorstellen uit die ertoe moeten leiden dat, reeds tegen april 1998, het nieuwe interne informaticaorgaan 'Sturing en Controle' van start kan gaan. Bijzondere aandacht in het geheel van deze operatie gaat naar het personeelsluik, waarbij wordt gegarandeerd dat het vastbenoemd personeel volledig statutair blijft en waarbij voor het contractueel personeel een gelijkwaardig contract bij de IT-leverancier(s) zal worden bedongen van minimum twee jaar. In afwachting worden de informaticakredieten op het peil van 1997 gehouden, met dien verstande dat in 100 miljoen frank extra wordt voorzien voor specifieke kosten zoals de omschakeling in het jaar 2000, de invoering van de Euro en de kosten verbonden aan de verhuis van de informatica van het departement Onderwijs.

De minister deelt verder mee dat het samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen in volle uitbouw is. De Vlaamse overheid is volgens hem goed op weg om de interbestuurlijke informatievoorziening in

Vlaanderen effectief te realiseren, tegen zo laag mogelijke kosten en met respect voor de autonomie van de partners. De Vlaamse provincies zijn toegetreden tot het samenwerkingsverband en ze werken, in een intermediaire rol, mee aan de uitbouw voor de gemeenten. De metadatabank is klaar en een set van middenschalige referentiebestanden wordt ter beschikking gesteld op CD-rom. Tenslotte kondigt de minister aan dat in 1998 bijzondere aandacht zal gaan naar de noden betreffende grootschalige geografische referentiebestanden. De dotatie aan de Vlaamse Landmaatschappij ten behoeve van GIS-Vlaanderen, werd verhoogd met 11,2 miljoen frank voor de werving van bijkomende personeelsleden nodig voor de verdere operationalisering van het Ondersteunend Centrum.

B. Bespreking

– *Veranderingsproces : algemeen*

De heer Mark Van der Poorten maakt een aantal algemene bedenkingen bij het veranderingsproces in de administratie van de Vlaamse Gemeenschap. Sinds de invoering van het nieuwe ambtenarenstatuut is er onmiskenbaar veel ten goede veranderd in de administratie. De organisatiestructuur werd aanzienlijk gemoderniseerd en de communicatie met en de dienstverlening aan de bevolking zijn sterk verbeterd. In de beleidsbrief van de minister wordt dan ook terecht gesteld dat de administratie algemeen gesproken op het juiste spoor zit, wat niet wegneemt dat er een aantal kritische bedenkingen worden gemaakt ten aanzien van het veranderingsproces, wat bijsturing noodzakelijk maakt. De spreker wil daar nog een aantal kritische bedenkingen aan toevoegen, gebaseerd op zijn contacten met ambtenaren. In het algemeen blijkt daaruit dat er in de administratie toch een niet onaanzienlijk onderhuids ongenoegen aanwezig is.

Een veelgehoorde vraag is volgens de spreker of er geen nood is aan een rustpunt in het veranderingsproces. De onrust van de ambtenaren in de eerste fase van het veranderingsproces lijkt te hebben plaatsgemaakt voor een veranderingsmoeheid, wat onder meer te maken heeft met het feit dat men de ene veranderingsmodule na de andere lanceert, zonder de ambtenaren de tijd te laten om die te verwerken. Dit heeft ook tot gevolg dat de ambtenaren steeds meer tijd moeten investeren in het veranderings- en evaluatieproces, wat vaak ten koste gaat van hun eigenlijke administratieve opdracht. De administratie moet de nodige tijd

krijgen om te evolueren en een eigen management-stijl te ontwikkelen. De elkaar snel opeenvolgende veranderingen leiden niet noodzakelijk tot een verhoging van de efficiëntie en een meer oplossingsgericht functioneren van de ambtenaren. Het veranderingsproces impliceert integendeel vaak een toename van de bureaucratische rompslomp en staat in die zin haaks op de beoogde deregulering. Symptomatisch daarvoor is het gebrek aan ploegenwerk tussen de verschillende afdelingen. Ook de heer John Taylor stelt vast dat er een veranderingsmoeheid optreedt bij de ambtenaren, en dit voornamelijk in de middelste echelons. Dit is uiteraard nefast voor de inzet en de motivatie van de ambtenaren. De spreker vindt dan ook dat de beleidsbrief een te rooskleurig beeld schetst van dit veranderingsproces en pleit voor een betere opvolging en begeleiding ervan. De heer Johan Sauwens heeft eveneens de indruk dat het veranderingsproces te snel wordt doorgevoerd en pleit ervoor om wat druk van de ketel te halen. In elk geval dient de interne bureaucratisering waartoe het veranderingsproces aanleiding geeft te worden vermeden.

Meer in het algemeen stelt de heer Mark Van der Poorten ook vast dat het veranderingsproces nauwelijks leidt tot een grotere klantvriendelijkheid van de administratie. De burger blijft verdwalen in het doolhof van de bureaucratie, wat het negatieve beeld van de administratie bestendigt en zelfs versterkt. De heer John Taylor vreest dat de administratie in veel gevallen over onvoldoende hulpmiddelen en personeel beschikt om de beoogde klantvriendelijkheid te kunnen realiseren.

Mevrouw Mia De Schamphelaere verheugt zich erover dat er belangrijke inspanningen worden gedaan om de dienstverlening door de administratie aan de bevolking te verbeteren. Dit komt volgens haar ook de politieke klasse in het algemeen ten goede, aangezien het negatieve imago van de ambtenarij vroeger in belangrijke mate heeft bijgedragen tot de negatieve beeldvorming over de politiek. Ook de heer Gilbert Bossuyt stelt met genoegen vast dat er heel wat positieve ontwikkelingen bezig zijn in de administratie, waarbij de dienstverlenende functie aan de bevolking opnieuw centraal komt te staan. De spreker beaamt dat de burgers de administratie en de politici vaak over één kam scheren. Ook daarom dient de positieve evolutie in de administratie te worden toegejuicht, wat evenwel niet wegneemt dat er hier en daar bijstellingen noodzakelijk zijn, zoals trouwens ook aangegeven in de beleidsbrief.

Inhakend op de vraag of het veranderingsproces niet te snel verloopt, herinnert de minister er voor-

eerst aan dat hij in 1988 een administratie heeft geërfd die dermate aftands was dat het principe zelf van de openbare dienstverlening in het gedrang dreigde te komen. Op dat moment diende er snel en kordaat te worden gehandeld. De verandering werd bijgevolg doorgevoerd op een termijn die weliswaar kort was, maar toch niet zo kort als in vele privé-bedrijven. Dit kon niet anders dan een cultuurschok teweegbrengen in een bureaucratie die traditioneel werkt volgens de principes van continuïteit en stabiliteit. Momenteel wordt de snelheid van het veranderingsproces wat afgeremd, zonder het proces evenwel stop te zetten. Het stopzetten daarvan zou immers een stagnatie betekenen. Een moderne zelflerende administratie moet zich constant aanpassen aan de evoluerende maatschappij. Die maatschappij plaatst de administratie voortdurend voor nieuwe uitdagingen, zoals momenteel op het vlak van de nieuwe media, die bijstellingen noodzakelijk maken. De stabiliteit en zekerheid die traditioneel de basis vormden van de werking van de bureaucratie behoren definitief tot het verleden. Als er moet gekozen worden tussen zekerheid en klantvriendelijkheid, dan kiest de minister voor dat laatste. Het kan in elk geval niet de bedoeling zijn dat de politieke verantwoordelijken zich neerleggen bij de bestaande mentaliteit in de administratie. Van de personeelsleden moet integendeel worden verwacht dat ze zich aanpassen aan de nieuwe klantgerichte eisen die aan een moderne administratie worden gesteld. Sinds de start van het veranderingsproces is er een groeiende kern van ambtenaren ontstaan die overtuigd is van de noodzaak van het veranderingsproces. De minister rekent erop dat die kern gaandeweg ook de andere ambtenaren zal meetrokken.

De heer John Taylor repliceert daarop dat het inderdaad belangrijk is dat de hele administratie constructief betrokken raakt bij het veranderingsproces, en niet enkel een beperkte 'sekte'. Voornamelijk de middenechelons dreigen volgens de spreker wat achterop te raken. Het behoort volgens de minister tot de verantwoordelijkheid van het afdelingshoofd om te vermijden dat dit gebeurt. Het afdelingshoofd dient de interne communicatie binnen de afdeling adequaat te organiseren en melding te maken van eventuele problemen.

De minister betwist ook de stelling van de heer Mark Van der Poorten als zou het veranderingsproces de klantvriendelijkheid niet ten goede komen. Het streven naar een grotere klantgerichtheid was precies één van de uitgangspunten van dat proces, met als resultaat dat de notie 'klantvriendelijkheid' momenteel gemeengoed geworden is in de administratie. In tegenstelling tot vroeger wordt het nu als

normaal ervaren dat de administratie op geregelde tijdstippen nagaat in welke mate de klanten tevreden zijn over de geleverde dienstverlening en op basis daarvan bijstuurt. Als voorbeeld haalt hij de administratie Economie aan. De resultaten van de kwaliteitsmetingen verschillen uiteraard van dienst tot dienst maar over het algemeen is er een aanzienlijke kwaliteitsverbetering merkbaar, wat onder meer tot uiting komt in het feit dat er nauwelijks nog negatieve lezersbrieven verschijnen over de Vlaamse administratie. Op het vlak van de uitbetaling van de wedden is er bijvoorbeeld onmiskenbaar een aanzienlijke vooruitgang geboekt, rekening houdend met het feit dat er in totaal 672 verschillende weddeschalen bestaan.

Als er daartegenover een aantal diensten staan waar de resultaten nog onder de verwachtingen blijven, dan heeft dat volgens de minister in veel gevallen veeleer te maken met de gebrekkige administratieve processen, en niet zozeer met de ambtenaren zelf. Een illustratie daarvan vormt de administratie Ruimtelijke Ordening, waarvan de vlotte functionering onder meer wordt bemoeilijkt door het feit dat de burger telkens opnieuw een gratis beroep kan instellen tegen een negatieve beslissing van de administratie. De minister benadrukt dan ook het belang van de proces-evaluatie en de proces-'reengineering' die daaruit moet voortvloeien. Op basis daarvan zal ook beter kunnen worden ingeschat in welke mate bepaalde diensten met een personeelstekort kampen. Die proces-evaluatie is echter in belangrijke mate een politieke verantwoordelijkheid, waarbij keuzes dienen gemaakt, onder meer tussen het principe van de rechtvaardigheid en het principe van de maximale efficiëntie. Van de administratie mag wel worden verwacht dat die zelf voorstellen formuleert aan de politieke verantwoordelijken om de administratieve processen te verbeteren. De minister wijst er in dit verband nog op dat ook de functioneel bevoegde ministers een belangrijke positieve of negatieve impact kunnen hebben op de functionering van hun administratie. Het is daarom belangrijk dat de algemene managementslijn in de administratie ook wordt doorgetrokken naar de sectorale politiek die door de bevoegde ministers wordt gevoerd.

De minister wijst er in dit verband ook op dat uit een recente enquête onder de ambtenaren is gebleken dat het grootste deel er fier op is om ambtenaar te zijn van de Vlaamse Gemeenschap. Dit heeft volgens hem vooral te maken met het groeiende besef bij de ambtenaren dat men veel meer dan vroeger klantgericht functioneert.

De heer John Taylor repliceert daarop dat die klantgerichte aanpak niet beperkt mag blijven tot het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Ook met de VOI's zouden er resultaatgerichte afspraken moeten worden gemaakt. De minister is het daar in principe mee eens, maar wijst erop dat het concrete management van de VOI's aan de verantwoordelijkheid van de regering ontsnapt. Het probleem daarbij, dat misschien kan verholpen worden door een nog betere communicatie, is dat in de publieke opinie de VOI's en de Vlaamse administratie één pot nat vormen. De heer Mark Van der Poorten wijst er in zijn repliek op dat er qua klantgerichtheid een aantal essentiële verschillen zijn tussen een openbare dienst en een privé-bedrijf. Een privé-bedrijf produceert een meetbare output voor een specifieke doelgroep, terwijl de administratie een moeilijk meetbare output produceert voor de hele gemeenschap. Het verschil zit hem volgens de minister vooral hierin dat het management jaarlijks een balans voorlegt aan de raad van beheer, waaruit duidelijk blijkt in welke mate de output tegemoet kwam aan de eisen van de klanten. De minister daarentegen kan geen jaarlijkse administratieve 'outputbalans' aan het Parlement voorleggen, omdat die output moeilijk kan gekwantificeerd worden.

De minister ontkent niet dat er inzake de interne communicatie binnen de administratie nog een aantal problemen zijn. Ook op het vlak van de communicatie is er immers een radicale breuk met het verleden. Vroeger bleef de communicatie beperkt tot instructies van de hiërarchisch oversten aan hun ondergeschikten. Nu zijn onder meer de functionerings- en evaluatiegesprekken erop gericht om in alle openheid over het functioneren van de dienst te praten, wat een aanzienlijke mentaliteitswijziging vergt. In een aantal opzichten kan het interne communicatiemanagement nog worden verbeterd. Het feit dat de middengroepen in de ambtenarij de samenhang niet zien tussen de verschillende componenten van het veranderingsproces wijt de minister in hoofdzaak aan een gebrekkige communicatie. Een werkgroep onder leiding van secretaris-generaal Deblaere heeft de opdracht om zich over dit probleem van intern-communicatiemanagement te buigen.

De minister beaamt tenslotte dat men tot nog toe wellicht te weinig oog heeft gehad voor de weerslag van het imago van de administratie op de beeldvorming over de politiek in het algemeen. Hij begrijpt dan ook ten volle dat de commissieleden sterk bekommerd zijn om de goede werking van de administratie. De taak van het Parlement in deze bestaat er volgens de minister in om duidelijke

doelstellingen voorop te stellen voor de administratie en te bepalen aan welke kwaliteitseisen de output moet voldoen.

– *Aanwervingsbeleid : algemeen*

De heer Mark Van der Poorten vraagt zich af of niet dient te worden overwogen om een basisexamen in te richten voor alle openbare diensten in België, gekoppeld aan een meer specifiek examen voor welbepaalde functies. De spreker waarschuwt in elk geval voor een al te functioneel gerichte selectieprocedure. Hij stelt ook vast dat er meer en meer functiegericht externen worden aangetrokken in de administratie en vraagt wat de kostprijs en het rendement is daarvan. Ook de heer John Taylor vindt dat de Vlaamse overheid te doelgericht aanwerft. Dit doet soms het vermoeden rijzen dat de vacatures op maat gesneden zijn van één bepaalde persoon of een zeer beperkt aantal personen. Op die manier trekt men meer en meer specialisten aan die moeilijker kunnen doorstromen binnen de organisatiestructuur.

De heer Mark Van der Poorten gaat ervan uit dat de statutaire aanwerving nog steeds de regel is in de Vlaamse overheid. Dit werd trouwens nog bevestigd in het protocol van het Comité A. Het feit dat bepaalde VOI's lijken aan te sturen op een veralgemeend stelsel van contractuelen lijkt de spreker in tegenspraak te zijn daarmee. Hij informeert naar het standpunt van de minister terzake. Hierbij aansluitend vraagt de heer Peter Van Velthoven in hoeverre de minister van plan is om het contractuele statuut van de leidinggevenden in de VRT te veralgemenen voor alle VOI's. Een bepaling in het voorontwerp van decreet inzake Toerisme Vlaanderen die voorzag in een soortgelijk contractueel statuut voor de leidinggevenden van die VOI werd door de Raad van State verworpen met het argument dat de statutaire aanwerving de regel moet blijven en een contractuele aanwerving moet worden gemotiveerd. Welke beleidslijn zal de Vlaamse regering terzake aanhouden ?

Mevrouw Mia De Schamphelaere vindt dat de overheid een modelwerkgever dient te zijn, onder meer op het vlak van de gelijke kansen bij aanwervingen voor mannen en vrouwen. In dezelfde zin heeft de overheid een voorbeeldfunctie te vervullen op het vlak van de aanwerving van gehandicapten en van Vlamingen van allochtone afkomst. Wat die laatste problematiek betreft verwijst de spreker naar het rapport van de heer Johan Leman, directeur van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding. Daarin wordt onder meer gepleit voor het aanstellen van allochtonen in func-

ties met een hoge zichtbaarheid, zoals de functie van TV-omroep(st)er. Mevrouw De Schamphelaere pleit in dit verband ook voor een meer leeftijdsbewust personeelsbeleid, waarbij de oudere leeftijdsgroepen niet worden gediscrimineerd maar integendeel de kansen krijgen die hun toekomen. Ze stelt vast dat de overheid bij aanwervingen over het algemeen een leeftijdsgrens van 50 jaar vooropstelt en vraagt de minister wat daarvoor de motivatie is. Ook de heer Gilbert Bossuyt wil die leeftijdsgrens van 50 jaar ter discussie stellen.

Wat het verschil tussen contractuele en statutaire aanwervingen betreft stelt de minister vast dat er voornamelijk in de VOI's een toenemende vraag is naar meer contractuele aanwervingen. Zo zou de VDAB op termijn het grootste deel van haar personeelsleden contractueel willen aanwerven. De minister wil die discussie niet uit de weg gaan. Hij is niet a priori gekant tegen die ontwikkeling, maar vraagt wel dat de meerwaarde van contractuele aanwervingen duidelijk wordt aangetoond door de VOI's. In de administratie zelf houdt men zich aan de richtlijnen die zijn afgesproken in het comité A : contractuelen kunnen enkel worden aangeworven voor specifieke taken, tijdelijke taken, of ter vervanging van een personeelslid. Enkel in het geval van de eerstgenoemde categorie kunnen contracten voor onbepaalde duur worden afgesloten. De heer John Taylor pleit daarop voor een grotere uniformiteit tussen het personeelsbeleid van de administratie en van de VOI's.

Op de vraag van de heer Peter Van Velthoven antwoordt de minister dat de Vlaamse regering zich zeker niet voorneemt om in de regel over te gaan tot contractuele leidinggevenden voor de VOI's. Dit gebeurt enkel wanneer duidelijk is dat een contractuele aanwerving in het belang is van de betrokken organisatie.

De minister kant zich tegen het voorstel van de heer Mark Van der Poorten om één enkel basisexamen te organiseren voor alle openbare diensten. In elk geval dient de selectieprocedure strikt te worden gescheiden van de output-controle, die slechts kan gebeuren wanneer de betrokkene reeds in dienst is. Hij beaamt wel de kritiek dat de selectie soms te gericht gebeurt, waarbij op een te klein segment van de arbeidsmarkt wordt gemikt. In bepaalde gevallen kan dat echter wel noodzakelijk zijn.

De minister deelt de bekommernis van mevrouw Mia De Schamphelaere inzake de strijd tegen de discriminatie bij aanwervingen. Wat de allochtonen betreft kan er wellicht een grotere inspanning wor-

den gedaan op het vlak van de externe communicatie. Wat de gelijke kansen tussen mannen en vrouwen betreft vestigt de minister er de aandacht op dat ongeveer de helft van de zopas geselecteerde afdelingshoofden vrouwen zijn. Ook zonder positieve discriminatie worden er op het niveau van het middenmanagement dus reeds aanzienlijke resultaten bereikt. Wanneer vrouwen louter op grond van hun verdiensten worden benoemd of bevorderd wordt dit door de mannelijke collega's bovendien als normaal ervaren, terwijl er veel tegenkanting is bij positieve discriminatie. De minister toont zich in principe ook voorstander van het doorbreken van de leeftijdsgrens, maar vestigt er de aandacht op dat dit problemen kan stellen op het vlak van de verrekening (geldelijk) van de anciënniteit.

– *Aanwervingsbeleid : SCOPE*

De heer Mark Van der Poorten vindt de argumenten van de minister voor de oprichting van het Selectiecentrum voor Overheidspersoneel (SCOPE) vrij zwak. De minister kan niet echt hard maken dat er een reële behoefte bestaat aan dit Vlaamse selectiecentrum voor overheidspersoneel. De spreker acht het aangewezen om eerst met de federale overheid en met het VWS te overleggen over de knelpunten inzake de selectie van Vlaamse ambtenaren. Hij vraagt concreet wat de timing is voor de oprichting van SCOPE en of de minister in dit verband aanstuurt op een wijziging van de Bijzondere Wet op de Hervorming van de Instellingen. Zijn de gemeenten vragende partij om de selectie van hun personeel aan SCOPE toe te vertrouwen en is er terzake overleg geweest met de gemeenten ? Ook de heer John Taylor vraagt bijkomende informatie inzake de oprichting van SCOPE. Wanneer wordt dit centrum operationeel ? Hoe gebeurt in afwachting de aanwerving van contractuelen ? Welke garanties zijn er dat dit centrum even objectief zal aanwerven als het VWS ? De heren Mark Van der Poorten en John Taylor vragen ook waarom de Vlaamse administratie bij de selectie niet meer een beroep doet op de diensten van de VDAB.

De heer Freddy De Vilder deelt mee dat zijn fractie de oprichting van SCOPE toejuicht, onder meer omdat er bij een aantal lokale overheden wel degelijk vraag is naar een dergelijk selectiecentrum. Het is volgens hem immers van groot belang dat de Vlaamse administratie over kwalitatief hoogstaande personeelsleden kan beschikken. De spreker ziet overigens nog bijkomende opdrachten weggelegd voor SCOPE, meer bepaald op het vlak van de potentieelinschattingen en de mobiliteit.

SCOPE zou eveneens een ondersteunende rol kunnen spelen met betrekking tot de taken die door de Vlaamse overheid aan de gemeenten worden opgedragen en de werving van personeel daarvoor. Rekening houdend met het feit dat de uitbouw van SCOPE voor zijn fractie een prioriteit is vraagt de spreker of er daartoe wel is voorzien in voldoende middelen.

De minister streeft ernaar om in de toekomst ook de statutaire ambtenaren aan te werven via SCOPE, maar voorlopig kan dit niet als gevolg van de federale Bijzondere Wet op de Hervorming van de Instellingen. Dit vormt een van de restricties die de bewegingsvrijheid van de Vlaamse overheid beperken, net zoals het Algemeen Principe KB, dat voornamelijk onder unitaristische druk van de vakbonden tot stand is gekomen. De beslissing om met een eigen Vlaams wervingscentrum te beginnen houdt volgens de minister geen kritiek in op de manier waarop het VWS selecteerde. De minister beklemtoont integendeel dat die aanwervingen telkens op de meest objectieve wijze gebeuren en dat enkel maar kan worden gehoopt dat het Vlaamse centrum aan diezelfde objectiviteitscriteria zal kunnen voldoen. De beslissing werd veeleer ingegeven door een aantal praktische problemen, onder meer het probleem dat er vaak een te lange periode verliep tussen het moment waarop men een ambtenaar met een bepaalde kwalificatie wenste aan te werven en het moment van indienstneming. Deze praktische problemen zijn deels te wijten aan de Vlaamse administratie en deels aan het VWS zelf, dat onderbemand is en over te weinig middelen beschikt om op een vlotte en soepele wijze in te spelen op de personeelsbehoeften van de Vlaamse administratie. De minister ziet weinig heil in verdere gesprekken hierover met zijn federale collega van Ambtenarenzaken. Die gesprekken zijn in het verleden immers altijd zeer stroef verlopen.

– *Evaluatie*

De heer Mark Van der Poorten stelt vast dat er in de administratie heel wat vraagtekens worden geplaatst achter de evaluatie. Die vragen betreffen meer specifiek de manier waarop de evaluatie gebeurt, het gebrek aan begeleiding van de ambtenaren wiens loopbaan wordt vertraagd en de vervanging van de loopbaanversnelling door een premiestelsel. Een veelgehoorde kritiek is ook dat de evaluatie de afgunst en de concurrentie tussen collega's aanscherpt. De heer John Taylor vindt het van groot belang dat er een voldoende bescherming is tegen een onterechte evaluatie, rekening houdend met de belangrijke sanctie die verbonden is aan een onvoldoende. De vraag is ook of het in

bepaalde gevallen niet de hiërarchisch overste is die verantwoordelijk is voor de onvoldoende prestaties van zijn ondergeschikten. De heer Johan Sauwens pleit er voor om het evaluatieproces over een langere periode te spreiden, aangezien dit voornamelijk voor de leidinggevendenden zeer tijdrovend is.

De heer Freddy De Vilder wijst op het belang van de evaluatie van de topambtenaren en vraagt in hoeverre het nieuwe premiestelsel ook op hen van toepassing is. De spreker informeert ook naar het sociale statuut van de ambtenaren die na twee onvoldoendes worden afgezet. In hoeverre hebben zij recht op een werkloosheidsuitkering? De heer De Vilder spreekt zijn waardering uit voor het initiatief om een extern meldpunt in te stellen bij de evaluatie en vindt het een goede zaak dat hiervoor een beroep wordt gedaan op een extern bureau.

De beslissing om de loopbaanversnelling te vervangen door een premiestelsel werd volgens de minister genomen omdat de versnelling in één derde van de gevallen geen concreet effect had. Bovendien was het systeem van loopbaanversnelling enkel van toepassing op statutairen en niet op contractuelen. Het voordeel van het premiestelsel is dat er een onmiddellijk en tastbaar gevolg verbonden is aan een positieve evaluatie. De vertraging van de loopbaan blijkt daarentegen wel een goede sanctie bij een evaluatie beneden het (prestatie-)niveau van de gemiddelde ambtenaar. De praktijk toont trouwens aan dat de ambtenaren wel degelijk lessen trekken uit hun evaluatie en het jaar daarop beter presteren, al blijft de minister niet blind voor het risico dat de afdelingshoofden de vertraagden opgeven en niet echt tot betere prestaties stimuleren.

Het is volgens de minister normaal dat het evaluatieproces veel tijd in beslag neemt van de leidinggevende ambtenaren. In een moderne administratie situeert de taak van de leidinggevende zich immers voornamelijk op het vlak van het management, waarvan de evaluatie een belangrijk onderdeel vormt. De minister betwist dat er niet is voorzien in voldoende begeleiding van de ambtenaren met een onvoldoende evaluatie. Er werd integendeel voorzien in bijkomende vormingsmogelijkheden naar aanleiding van de evaluatie, eventueel zelfs op maat gesneden van de individuele ambtenaar. Ook de ondersteuning van de leidinggevendenden bij het evaluatieproces blijft een belangrijk aandachtspunt. Dat er wat meer concurrentie is tussen de ambtenaren als gevolg van het evaluatieproces hoeft volgens de minister niet noodzakelijk een slechte zaak te zijn.

In antwoord op de heer Freddy De Vilder wijst de minister erop dat de sociale rechten van de afgedankte ambtenaren geregeld zijn in het ambtenarenstatuut. In elk geval hebben zij recht op een werkloosheidsuitkering.

– *Sabbatsverlof*

De heer Freddy De Vilder vindt het in principe een goede zaak dat het vormingsinstrumentarium in 1998 wordt aangevuld met de mogelijkheid om gedurende een bepaalde periode met behoud van salaris een stage te lopen in een bedrijf of een langdurige opleiding te volgen. Hij pleit evenwel voor een zeker evenwicht bij de selectie van de ambtenaren die hiervoor in aanmerking komen, in die zin dat ook de lagere ambtenaren de kans krijgen daartoe. Hij wijst bijkomend op het gevaar dat de betrokken ambtenaren van dit sabbatsverlof gebruik zouden maken om over te stappen naar de privésector.

De minister antwoordt dat de mogelijkheid om op sabbatsverlof te gaan niet mag worden beperkt tot de hogere echelons van de administratie. Ook de lagere ambtenaren moeten van die mogelijkheid gebruik kunnen maken. Dit is immers een van de middelen om ervoor te zorgen dat de wil tot verandering ook tot bij de lagere ambtenaren doordringt en het bestaande onevenwicht op dat vlak wordt doorbroken. De minister ziet er geen graten in dat ambtenaren soms worden 'overgekocht' door de privé-sector. Het feit dat ambtenaren geëerde arbeidskrachten blijken werkt volgens de minister het zelfvertrouwen van de administratie in de hand.

– *Opdrachten aan externe bureaus*

De heer Mark Van der Poorten heeft bedenkingen bij het feit dat er steeds meer opdrachten worden toegekend aan externe bureaus. Ook nu weer wordt op een extern bureau een beroep gedaan voor de organisatie van de externe meldpunten inzake de evaluatie. Dit is erg duur en heeft bovendien tot gevolg dat de administratie geen eigen expertise kan opbouwen. De overheid moet volgens de spreker nochtans zelf in staat zijn om ten aanzien van de eigen werking een ondersteunende en zelfcorrigerende rol te spelen. Dit is precies een van de kerntaken van de overheid. Zeker wat de externe audits betreft kan men zich de vraag stellen of de kost in verhouding staat tot het resultaat. De spreker vraagt de minister om een overzicht van de kosten van de opdrachten aan externe bureaus sinds de invoering van het nieuwe personeelsstatuut. De heer John Taylor heeft eveneens

twijfels over het grote aantal uitbestedingen aan externe bureaus, wat inféite neerkomt op een zachte vorm van privatisering. Ook hij dringt aan op een gedetailleerd overzicht terzake. De heer Gilbert Bossuyt kan zich enigszins in die bekommernis terugvinden. Het uitbesteden van opdrachten inzake personeelsbeleid vormt in zijn ogen geen duurzame oplossing. Voor een aantal van die opdrachten moet de administratie volgens hem zelf kunnen instaan.

De heer John Taylor informeert ook naar de uitbesteding van de controle op het ziekteverzuim aan een extern bureau. Hij vraagt of er een nieuwe uitbesteding zal worden uitgeschreven voor de controle op de afwezigheid door ziekte, nu het contract met de firma Securex werd opgezegd. In hoeverre was die opzegging het gevolg van fouten in het contract of het bestek ?

De hamvraag is niet zozeer of er externe bureaus moeten worden ingeschakeld, aldus de minister, maar wel waar, wanneer en voor hoeveel opdrachten dit dient te gebeuren. Het is volgens hem noodzakelijk om een beroep te doen op externe bureaus wanneer blijkt dat de administratie niet over de nodige expertise beschikt voor welbepaalde opdrachten. Zo is gebleken dat de administratie de proces-'reengineering' moeilijk kan realiseren zonder externe begeleiding. Dat is ook normaal, aangezien de ambtenaren niet op de hoogte zijn van de recente literatuur terzake. Daarvoor moet een beroep worden gedaan op specialisten. In bepaalde gevallen bieden externe bureaus ook meer garanties op onafhankelijkheid en neutraliteit. Dat is bijvoorbeeld het geval bij audits, die best extern worden georganiseerd. Dat is ook de reden waarom het meldpunt bij de evaluatie extern wordt georganiseerd, op vraag trouwens van de ambtenaren zelf, voornamelijk van die op de lagere echelons. Tot de instelling van dit extern meldpunt werd beslist omdat is gebleken dat er uitzonderlijk ernstige fouten gebeuren bij de evaluatie. De betrokken ambtenaar heeft soms weinig verhaal daartegen doordat de hiërarchisch overste bijvoorbeeld dreigt met een tuchtprocedure. Een extern meldpunt met een lage drempel bleek voor dit soort problemen de meest aangewezen oplossing.

Wat de controle op het ziekteverzuim betreft antwoordt de minister dat het contract met Securex werd opgezegd omdat er bezwaren waren gerezen tegen de wijze van uitvoering van het contract en wegens een deontologische fout van de kant van Securex. Die fout, die door Securex ook werd toegegeven, hield verband met het doorgeven aan de pers van foutieve cijfergegevens. Wat de uitvoering

van het contract in het algemeen betreft werd bij Securex een foutenanalyse gemaakt, wat geleid heeft tot een aantal concrete verbeteringsvoorstellen, zowel op het vlak van hun organisatie als van de regelgeving van de administratie. Wat dat laatste betreft heeft de firma een aantal specificiteiten van de ambtelijke reglementering en de misbruiken die daaruit kunnen voortvloeien niet goed ingeschat, onder meer het feit dat een ambtenaar onbepaald een beroep kan doen op gratis arbitrage bij betwisting. Ook het opzetten van een groene telefoonlijn voor ambtenaren bleek problematisch, en dit wegens het zeer grote aantal oproepen door individuele onderwijzers. Wellicht zou het beter zijn om enkel voor de schooldirecties een groene lijn te openen. Wat het luik onderwijs betreft zal het nieuwe contract wellicht reeds in februari kunnen worden afgesloten. Het bestek voor het luik ambtenarenzaken is momenteel bij de Inspectie voor Financiën. De firma Securex heeft reeds te kennen gegeven opnieuw te willen meedingen. Op vraag van de heer John Taylor deelt de minister nog mee dat hij geen klacht zal indienen tegen Securex omwille van de deontologische fout, die volgens hem niet ter kwader trouw is gebeurd.

Een overzicht van de in 1997 aan externe bureaus uitbestede opdrachten en de kost daarvan wordt door de minister ter beschikking gesteld van de commissie en is opgenomen in bijlage bij dit verslag (Bijlage 1).

– 'Outsourcing'

De heer John Taylor informeert bij de minister naar de stand van zaken betreffende de 'outsourcing' van onder meer de informaticadiensten. De spreker is geen principiële tegenstander van 'outsourcing' en is het ermee eens dat dit in bepaalde gevallen nuttig kan zijn. Hij is wel tegenstander van een veralgemeende 'outsourcing' van de informaticadiensten, omdat de administratie op die manier te afhankelijk wordt van één enkel bedrijf dat terzake de nodige expertise opbouwt en op die manier onmisbaar wordt. Bovendien dreigt de 'outsourcing' vooral de Amerikaanse bedrijven ten goede te komen, ten nadele van de Vlaamse. De heren Freddy De Vilder en John Taylor informeren ook naar de concrete resultaten van de 'outsourcing' van de DAB schoonmaak.

Wat de 'outsourcing' van de informatica-diensten betreft antwoordt de minister dat het interne informatica-orgaan Sturing en Controle inmiddels concreet werd omschreven. Ook is binnen het college van secretarissen-generaal uitgediscussieerd wat de relatie zal zijn tussen Sturing en Controle enerzijds

en de departementen anderzijds. Daarbij werd onder meer beslist dat Sturing en Controle zal worden geleid door een ambtenaar, en niet door een externe. Op 16 december 1997 zal het resultaat daarvan worden voorgelegd aan de regering. Bovendien werd gestart met het opstellen van de profielen van de personeelsleden voor Sturing en Controle, in totaal 22 à 23. Op grond daarvan zal een screening gebeuren van de personeelsleden in de informatica-diensten. Indien niet alle functies intern kunnen ingevuld worden zullen externen worden aangeworven. De procedure voor de 'outsourcing' zelf zal wellicht in april 1998 van start gaan.

De minister stelt een document ter beschikking van de commissie met een aantal concrete cijfergegevens betreffende de werking van de DAB Schoonmaak. Dit document werd opgenomen in bijlage bij dit verslag (Bijlage 2). Daaruit blijkt dat er een besparing is gerealiseerd van 33,6% op de personeelskosten, terwijl de werkingskosten iets zijn gestegen. Het vorige contract met de begeleidende firma, dat momenteel afloopt, betrof zowel de management 'reengineering' als het management zelf. Het nieuwe contract zal enkel betrekking hebben op het management. Het succes van de DAB Schoonmaak is volgens de minister in belangrijke mate te wijten aan het feit dat de betrokken firma enerzijds een beperkte hiërarchie heeft gecreëerd binnen de schoonmaakkploegen, en anderzijds voor alle personeelsleden vorming heeft georganiseerd.

– *Varia*

Mevrouw Mia De Schamphelaere ziet ook op het vlak van de versoepeling van de persoonlijke loopbaanplanning een voorbeeldrol weggelegd voor de overheid. Die soepele planning moet het volgens haar mogelijk maken om de kwaliteit van het werk en de kwaliteit van het leven beter in overeenstemming te brengen met elkaar. Ze vraagt in dit verband of de minister zich voorneemt om ook van het deeltijds werken een recht te maken, net zoals dat reeds met de loopbaanonderbreking het geval is. Ook de heer John Taylor informeert naar de stand van zaken op het vlak van het deeltijds werken. De minister antwoordt dat er in vergelijking met vorig jaar weinig is gewijzigd op dit vlak en geen vooruitgang is gemaakt. De minister staft dit aan de hand van concrete cijfergegevens die als bijlage bij het verslag zijn opgenomen (Bijlage 3).

De heer Freddy De Vilder pleit ervoor om de mobiliteit van de ambtenaren tussen de verschillende diensten verder te stimuleren en te onder-

steunen en ziet daarin een rol weggelegd voor SCOPE. De minister herinnert eraan dat hijzelf steeds een enthousiaste gangmaker geweest is van een grotere mobiliteit. Inmiddels heeft hij wat dat betreft wat gas teruggenomen omdat blijkt dat er nog een hele weg af te leggen is vooraleer de mobiliteit door de ambtenaren als een positief gegeven zal worden aanvaard.

De heer Mark Van der Poorten benadrukt het belang van het kerntakendebat en vraagt de minister naar de stand van zaken daaromtrent. De overheid is volgens de spreker dringend aan bezinning toe over de vraag wat de dag van vandaag haar maatschappelijke opdracht is. De heer John Taylor vraagt in hoeverre er omtrent de kerntaken een intern debat gevoerd wordt onder de leidend ambtenaren van de administratie. De minister antwoordt dat het kerntakendebat in zijn ogen momenteel niet het prioritaire debat vormt, al speelt het wel telkens mee bij de proces-'reengineering'.

De heer Mark Van der Poorten vraagt uitleg van de minister over de reeds toegezegde verlenging van de mandaten van de opdrachthouders en coördinatoren tot 1 april 1998, en dit zonder dat het statuut ondertussen is aangepast en terwijl de procedure nog lopende is. De minister antwoordt dat de verlenging gebeurd is op vraag van het college van secretarissen-generaal en beperkt is tot het voorjaar van 1998, wanneer het nieuwe reglement inzake opdrachthouders en coördinatoren in voege treedt. Het misverstand dat hierrond ontstaan is beschouwt de minister als een mooie illustratie van de gebrekkige communicatie binnen de administratie.

De heer Mark Van der Poorten stelt vast dat een aantal uitvoeringsbesluiten van de CAO 1995-1996 nog steeds op zich laten wachten. De minister antwoordt dat de meeste uitvoeringsbesluiten reeds genomen zijn. Het uitvoeringsbesluit inzake de uitstapregeling volgt, tenminste wat de eerste fase betreft. De minister vreest dat hij wat de tweede fase betreft geen akkoord zal kunnen bereiken met de vakbonden, aangezien hij niet over de budgettaire mogelijkheden beschikt om de uitstap als een sociaal recht te kunnen erkennen.

De heer Mark Van der Poorten stelt vast dat de nieuwe emancipatieambtenaar van de administratie over meer middelen beschikt dan haar voorganger, zonder dat daar meer en betere resultaten tegenover staan. Hoe verklaart de minister dat? De minister wijst erop dat de vorige emancipatieambtenaar, van wie het lopende contract vorig jaar

afliep, twee jaar later de pensioengerechtigde leeftijd zou bereikt hebben. Het leek hem echter niet aangewezen om het contract, dat een normale duurtijd heeft van vijf jaar, uitzonderlijk voor twee jaar te verlengen. De nieuwe emancipatie-ambtenaar levert volgens de minister veelbelovend werk, onder meer omdat ze kan voortbouwen op de verwezenlijkingen van haar voorgangster. Zij heeft inderdaad een aantal nieuwe initiatieven voorgesteld waar de minister op ingegaan is en waarvoor hij de nodige middelen ter beschikking heeft gesteld.

De heer Mark Van der Poorten heeft vernomen dat er een bijeenkomst is geweest van leidend ambtenaren waar een plan werd ontvouwd om de administratie te herorganiseren op basis van 'business units', waarvoor de eindverantwoordelijkheid bij de afdelingshoofden zou berusten. De spreker vraagt wat daar precies van aan is en in hoeverre ook het personeels- en informaticabeleid onder die eindverantwoordelijkheid zouden vallen. Meer in het algemeen vreest de spreker dat de grotere zelfstandigheid van de afdelingshoofden tot een te grote afvlakking van de organisatiestructuur zal leiden, waarbij de 133 afdelingshoofden direct sorteren onder de secretarissen-generaal.

De minister ontkent ten stelligste dat er ooit een bijeenkomst is geweest van leidend ambtenaren over de problematiek van de 'business units'. Wel is aan de minister ooit een nota van een leidend ambtenaar voorgelegd waarin een ver toekomstperspectief voor de administratie werd geschetst, dat onder meer een grotere onafhankelijkheid van de afzonderlijke diensten inhield, gekoppeld aan een grotere meetbaarheid van de output. Dit was in de ogen van de minister echter niet meer dan een vrijblijvende, zij het interessante, denkoefening. De minister bevestigt wel dat de voortgang van het veranderingsproces een verdere responsabilisering van de afdelingshoofden impliceert. Dit houdt in dat het draagvlak voor de verandering, dat tot nog toe te veel beperkt bleef tot het niveau van de secretarissen- en de directeurs-generaal, verder wordt verbreed. Dit gebeurt onder meer door de organisatie van seminars. De volgende stap is dan dat de wil tot verandering ook tot de lagere echelons doordringt. Het sabbatsverlof vormt een van de instrumenten daartoe.

De heer Mark Van der Poorten vraagt bijkomende uitleg van de minister bij de in de beleidsbrief verwoorde stelling dat PLOEG steeds meer een interne onbillijkheid op het vlak van de beloning expliciteert. Daarom wordt er momenteel een studie voorbereid met het oog op de hervorming van het

beloningssysteem. De spreker vraagt hieromtrent een verduidelijking. De minister antwoordt dat de gevraagde studie, die tegen einde december klaar zal zijn, betrekking heeft op de te verwachten evolutie in de richting van een variabel loonsysteem. Nu is er al een zekere variabiliteit in het kader van de evaluatie, maar vermoedelijk zal die trend zich in de toekomst verder doorzetten. In de bedoelde studie zal worden nagegaan wat de positieve en negatieve ervaringen zijn met een variabel loonsysteem in de administratie van andere landen en in de privé-sector. Die studie moet een houvast bieden om te komen tot een maximale billijkheid op het vlak van de verloning. Het zou volgens de minister immers een onverantwoord risico zijn om zonder degelijke voorbereiding de weg in te slaan van een veralgemeende variabele verloning.

De heer Gilbert Bossuyt vestigt de aandacht van de minister op het feit dat de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) zich vragen stelt over de reorganisatie van de buitendiensten. De VVP vreest met name dat het samenbrengen van de administratie in de Vlaamse Administratieve Centra (VAC's) kan leiden tot een grotere afstand tussen de Vlaamse en de provinciale administraties. Dit kan voor praktische problemen zorgen in die gevallen waar de besluitvorming op provinciaal niveau wordt voorbereid door de Vlaamse administratie, zoals op het vlak van de stedenbouw. Een bijkomend proceduraal probleem is dat de provinciale instanties zich moeilijk kunnen verhalen op de Vlaamse overheid wanneer die laattijdig is in de behandeling van een dossier. De minister antwoordt dat het zeker niet de bedoeling is van de regering om de buitendiensten opnieuw te centraliseren. Wel waren er plannen om de werkstations van de administratie Onderwijs terug naar Brussel te halen, maar die gaan niet door. Met de VAC's wordt wel een zekere groepering van de buitendiensten per provincie beoogd, wat misschien wat deining verwekt. In West-Vlaanderen staat bijvoorbeeld de bestaande spreiding van de buitendiensten over de steden Kortrijk en Brugge ter discussie. In Vlaams-Brabant stelt zich dan weer de vraag of het niet aangewezen zou zijn om een aantal buitendiensten in Halle of in Dilbeek te vestigen. Die reorganisatie kan inderdaad leiden tot een aantal praktische problemen inzake het overmaken van dossiers, maar dit zal maar tijdelijk zijn.

De heer John Taylor vraagt hoe de problematiek van de samenwerking tussen de administratie en de kabinetten door de regering wordt opgevolgd. Hij is van oordeel dat de beleidsvoorbereidende taak van de administratie nog meer kan worden gevaloriseerd en pleit ervoor dat de regering terzake een

initiatief zou nemen. De minister antwoordt dat de administratie op het vlak van het beleidsvoorbereidend werk inderdaad voor nieuwe uitdagingen zal komen te staan als gevolg van de afslanking van de kabinetten. Om na te gaan hoe aan die nieuwe vraag tegemoet kan worden gekomen werd een specifieke werkgroep opgericht. Op de manier waarop de afzonderlijke kabinetten en de administratie samenwerken heeft de minister evenwel weinig vat.

Mevrouw Mia De Schamphelaere informeert naar de plannen voor het instellen van een centraal telefoonnummer, waar de burger terecht kan voor alle informatie betreffende de Vlaamse overheid. Ze wijst de minister op het feit dat het voor de burgers van de verder van Brussel af gelegen provincies duurder zal zijn om op die manier inlichtingen te bekomen. Zou het daarom niet mogelijk zijn om alle telefoongesprekken met dit centrale nummer als zonale telefoongesprekken te registreren? De heer Gilbert Bossuyt sluit zich bij deze bekommernis aan. De minister antwoordt dat het voorlichtingsbeleid onder de bevoegdheid valt van de minister-president.

III. Bevoegdheden van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid : Huisvesting van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap

A. Inleidende uiteenzetting door de minister

De minister stelt om te beginnen dat haar beleid in eerste instantie is gericht op het comfortabel huisvesten van de ambtenaren. Daarnaast beoogt ze het bevorderen van de herkenbare aanwezigheid van de Vlaamse overheidsgebouwen, zoals uitvoerig uiteengezet in de beleidsbrief 'Herkenbaar aanwezig. Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering. Beleidsprioriteiten 1995-1999' (Stuk 193 (1995-1996) – Nr.1). Een bijkomende beleidsprioriteit is de consequente toepassing van het decreet van 23 december 1986 houdende de integratie van kunstwerken in gebouwen van openbare diensten. Twee belangrijke aandachtspunten voor 1998 zijn de verderzetting van het programma voor de VAC's in de provinciehoofdsteden en het geven van een eerste aanzet tot het aanstellen van een 'Vlaamse bouwmeester'. De minister gaat in haar uiteenzetting eerst wat meer in detail in op deze

beleidsprioriteiten en geeft vervolgens uitleg bij de afzonderlijke begrotingsbepalingen.

– Graaf de Ferrarisgebouw

De minister steunt ten volle de beslissing van haar voorganger om in Brussel aan de Jacqueminaan een groot Vlaams administratief complex te bouwen. De Vlaamse herkenbare aanwezigheid in Brussel werd duidelijk groter met de opening van het Graaf de Ferraris gebouw. Met de ingebruikname van dit gebouw in oktober 1997 en de geplande ingebruikname van het Hendrik Consciencegebouw in november 1998 wordt volgens de minister een eerste deel van de beleidsbrief van twee jaar geleden gerealiseerd en beschikt de Vlaamse Gemeenschap over een duurzame huisvesting in Brussel. Het Graaf de Ferraris gebouw is ook nog belangrijk omdat in dit gebouw de eerste proefprojecten rond 'office-sharing' plaatsvinden en omdat in dit gebouw consequent het decreet van 23 december 1986 houdende integratie van kunst in overheidsgebouwen werd toegepast. De minister nodigt de leden van de commissie uit een bezoek te brengen aan dit gebouw.

– Vlaamse Administratieve Centra

De minister herinnert eraan dat in 1997 de architectuurwedstrijd plaats vond voor het VAC van Hasselt. Het is haar bedoeling om in het voorjaar te kunnen aanbesteden en nog in de eerste helft van 1998 de bouw van het Hasseltse VAC aan te vatten. Voor de nog te bouwen VAC's wordt ondertussen uitgekeken naar geschikte locaties.

Om tot een kwalitatieve architectuur te komen is het volgens de minister nodig om voor deze grote projecten de beste architecten aan te trekken. Zij neemt zich dan ook voor om verder te gaan op de ingeslagen weg van de architectuurwedstrijden, ondanks de moeilijkheden, en ook voor de andere nog te bouwen VAC's in Leuven, Brugge en Gent een architectuurwedstrijd uit te schrijven. Op die manier kan een traditie van architectuurwedstrijden worden gestart. Op de begroting 1998 is in elk geval in de nodige middelen voorzien daarvoor. De minister geeft wel toe dat de wedstrijdformule nog verder verfijnd kan worden. Toch is volgens haar duidelijk gebleken dat het dankzij de architectuurwedstrijden mogelijk is om ook voor Vlaamse overheidsgebouwen architectuur 'met grote A' te realiseren.

– 'Office sharing'

De minister geeft vervolgens een toelichting bij de nieuwe aanpak inzake 'office sharing'. Binnen de administratie doen zich volgens haar twee evoluties voor. Enerzijds betekent administratie hoe langer hoe meer ploegenwerk. De ambtenaren zijn niet langer op hun eentje bezig, maar dienen voortdurend te overleggen en te vergaderen. Daarnaast groeit de flexibiliteit, wordt er meer deeltijds gewerkt, en zijn er de glijtijden. Bovendien zijn er veel verlofdagen en zijn de ambtenaren veel werkzaam op het terrein voor werfbezoeken, vergaderingen buitenshuis, inspecties, enzovoort. Het resultaat is dat de ambtenaren maar een klein deel van de werktijd op hun eigen stoel zitten. Deze evolutie binnen de administratie vraagt een doordachte aanpak van het bureelconcept.

Het principe van de 'office sharing' biedt hierop volgens de minister een antwoord. De term slaat eigenlijk op een nieuwe aanpak van het kantoorgebeuren en staat voor het gericht toewijzen van de nodige werkplekken. Dit betekent dat een aantal medewerkers een vaste plek kunnen hebben en anderen een werkplek kunnen delen. Er wordt vertrokken van een grote ruimte waar in werkplekken, vergadertafels, archief, een koffiehoeke, enzovoort wordt voorzien. Daarnaast zijn er een afgesloten vergaderzaal en afzonderlijke werkruimtes, voor wie afgezonderd en geconcentreerd moet kunnen werken. In functie van de opdracht van de afdeling en de taken van de medewerkers wordt gezocht naar de ideale balans tussen communicatie en concentratie. 'Office-sharing' ziet er dus voor iedere dienst anders uit. Het is maatwerk, waarbij het ideale kantoor afgestemd is op de noden van de dienst. Een grondige studie van de werking van de dienst is dan ook een noodzakelijke voorwaarde.

'Office-sharing' vormt volgens de minister een aangepaste ruimtelijke uitdrukking van de nieuwe stijl in de administratie. Het concept is er immers op gericht om de medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen in hun werk en hun functioneren en samenwerken te bevorderen. Er wordt gestart met vier proefprojecten rond 'office-sharing', waarvan dat van de afdeling Gebouwen van AOGGI, meer bepaald de cel Vlaams-Brabant en de cel Architectuur reeds operationeel zijn. Uit de evaluatie van deze proefprojecten zal moeten blijken of met dit concept verder kan gegaan worden. In principe komen alle diensten daarvoor in aanmerking.

– Integratie van kunst

De minister vestigt de aandacht van de commissie erop dat het decreet houdende integratie van kunst in overheidsgebouwen consequent werd toegepast in het Graaf de Ferrarisgebouw. Hiervoor werd een wedstrijd uitgeschreven voor geïntegreerde kunst. De beraadslagingen van de jury gebeurden eind 1996 en voorjaar 1997. De werken werden uitgevoerd in de zomer. Op de meeste verdiepingen, tot en met de garage, zijn zo geïntegreerde kunstwerken gerealiseerd. Omtrent de geïntegreerde kunst in het Graaf de Ferrarisgebouw werd een publicatie uitgegeven 'Graaf de Ferraris – passen en meten'. Deze publicatie biedt een overzicht van de verschillende kunstwerken in en om het gebouw en van de diensten die zich in het gebouw bevinden.

De minister kondigt verder aan dat ook het kabinet van de Vlaamse minister-president, tevens zetel van de Vlaamse regering, zal worden opgefleurd met een aantal kunstwerken. De selectie van deze kunstwerken gebeurde in het kader van de wedstrijd voor geïntegreerde kunst voor het Graaf de Ferraris gebouw en het Hendrik Conscience gebouw. Dit jaar nog worden een aantal werken aangekocht of besteld. In de zalen waar in kunst wordt voorzien zal tevens de binneninrichting en wandbekleding opnieuw worden geconcipeerd.

– Vlaamse bouwmeester

Het idee dat de architectuur van de Vlaamse overheidsgebouwen echt een 'visitekaartje' dient te zijn blijft het uitgangspunt van het beleid van de minister. Zoals de minister in de beleidsbrief 1997 reeds aankondigde wil zij vanaf 1998 een 'Vlaamse bouwmeester' aanstellen. Deze architectuuradviseur heeft als taak de principes van herkenbare aanwezigheid in de Vlaamse overheidsgebouwen tot uiting te laten komen en, naargelang hij of zij in zijn functie groeit – in alle door de overheid gesubsidieerde gebouwen in Vlaanderen. Hij of zij zal ook een belangrijke taak hebben op het vlak van de vorming.

De minister is ervan overtuigd dat goede architectuur staat of valt met de keuze van een goede ontwerper of een goed ontwerpteam. Daarom werd, zoals gezegd, voor het VAC van Hasselt een architectuurwedstrijd gelanceerd. Het blijft volgens de minister de bedoeling om bewust een architect of ontwerpteam te kiezen. In ieder geval zal de keuze voor een bepaald architect op kwaliteitsoverwegingen moeten gestoeld zijn, waarbij een goede advisering uiterst belangrijk is. In Nederland drukt de Rijksbouwmeester een belangrijke stempel op de

keuze van de ontwerper. Ook in Vlaanderen kan een 'Vlaamse bouwmeester' een belangrijke meerwaarde verlenen aan het gebouwenpatrimonium, vindt de minister. Voor 1998 werd in de nodige kredieten voorzien om te kunnen overgaan tot de aanstelling van de 'Vlaamse bouwmeester'. Die heeft tot taak om, in het algemeen, de Vlaamse regering en haar diensten advies te verlenen inzake architectuur. Wat de projecten betreft zal hij of zij advies verstrekken over de architectenkeuze, zal hij of zij mee een geschikte vestigingsplaats helpen bepalen en zal hij of zij projecten begeleiden in de schets- en ontwerpfase.

De selectieprocedure wordt nu uitgewerkt en zal het voorwerp uitmaken van overleg met de architecten enerzijds en met de collega's van de minister bevoegd voor Ambtenarenzaken en Cultuur anderzijds. In de komende maanden wordt de selectieprocedure aan de regering voorgelegd, zodat de effectieve start in 1998 kan gebeuren. Zo zal de 'Vlaamse bouwmeester' de architectuurwedstrijd voor het volgende VAC begeleiden en mee organiseren.

– *Toelichting bij de afzonderlijke begrotingsbepalingen*

De minister legt uit dat het programma 26.1 samen met een deel van het programma 99.1 als beleidsveld de huisvesting van alle diensten van de Vlaamse Gemeenschap heeft. Terwijl op programma 99.1 de huur en de twee nieuwe gebouwen langs de Jacquemainlaan worden begroot, is het programma 26.1 het investerings- en onderhoudsprogramma voor de gebouwen van de Vlaamse Gemeenschap. Binnen dit programma gebeurt de verwerving (bouwen of aankopen), de instandhouding en het onderhoud van de gebouwen.

Vervolgens overloopt de minister de nieuwe of de gewijzigde basisalloacties van het programma 26.1. Het krediet op b.a. 12.22 ("Studieopdrachten en vormingsprojecten m.b.t. overheidsopdrachten en visie en beleidsvorming architectuur") stijgt tot 10,2 miljoen frank, enerzijds om de nodige vorming te kunnen verzekeren rond de nieuwe wetgeving op de overheidsopdrachten, maar vooral om de architectuuradviseur te kunnen aanstellen en om vorming en initiatieven rond kwaliteitsarchitectuur te kunnen ondersteunen. Op b.a. 14.01 wordt voorzien in het onderhoud zonder meerwaarde van gebouwen in eigendom of in huur. Deze basisallocatie is ten aanzien van 1997 verhoogd tot 139,8 miljoen frank, omdat een aantal extra studies en opdrachten dienen te gebeuren onder meer inzake keuringen van electriciteit in het kader van het

AREI, inzake verwarming in het kader van het Vlareem en inzake asbest (ARAB – KB 22.07.91 – MB 23.12.93). Op b.a. 71.05 ("Aankoop van onroerende goederen, bouwen en inrichtingswerken, met inbegrip van de honoraria en prijzen voor het ontwerp, met betrekking tot de VAC's") werd voor 1998 een bedrag van 591,2 miljoen frank ingeschreven voor de verderzetting van het VAC-programma. De keuze voor het eerstvolgende VAC zal mee bepaald worden door de mogelijkheden van grondverwerving. Op b.a. 72.06 ("Aankoop van gronden, bouwen en verbouwen, inrichtingswerken en investeringsonderhoud in gebouwen, met inbegrip van beschermde monumenten en het kasteel van Ham en honoraria voor studies") werd 211,7 miljoen frank ingeschreven. Dit bedrag betreft het investeringskrediet voor de gebouwen. Op deze post kunnen aankopen, bouwen, verbouwen en investeringsonderhoud gebeuren. Voor Alden Biesen wordt ongeveer één zevende van dit bedrag opzij gezet. Tenslotte bevat b.a. 74.80 een krediet van 10 miljoen voor de aankoop van kunstwerken in administratieve gebouwen. Het decreet van 23 december 1986 houdende integratie van kunst bleef tot voor kort dode letter. Voor de correcte toepassing ervan werden in 1997 en 1998 de nodige kredieten voorzien. In het bijzonder wordt aan het Boudewijn- en het Markiesgebouw gedacht, aldus nog de minister.

De minister legt tenslotte uit dat het luik gebouwen van programma 99.1 binnen de interdepartementele bestaansmiddelen voorziet in kredieten voor de huisvesting van de ambtenaren. Het betreft de huurkoop voor de twee nieuwe administratieve gebouwen langs de Jacquemainlaan in Brussel en de huur.

B. Bespreking

– *Vlaamse bouwmeester*

De heer Freddy De Vilder vraagt hoe de minister de onafhankelijkheid van de 'Vlaamse bouwmeester' denkt te zullen garanderen. Zal een architectenbureau waarvan de bouwmeester voordien deel uitmaakte bijvoorbeeld nog kunnen meedingen naar projecten waarover de bouwmeester dient te oordelen? De minister antwoordt dat de bouwmeester zelf in elk geval niet kan meedingen zolang hij in functie is. Zij zal laten onderzoeken of het mogelijk is om ook het architectenbureau waar de bouwmeester voordien deel van uitmaakte van mededinging uit te sluiten, maar zij vermoedt dat dit juridisch moeilijk hard te maken is. Zij wijst

erop dat hoe dan ook de regelgeving betreffende de toewijzing van overheidsopdrachten van kracht blijft.

– *Vlaamse Administratieve Centra*

De heer Freddy De Vilder dringt er bij de minister op aan dat bij de keuze van een vestigingsplaats voor de VAC's van Brugge, Gent en Leuven in eerste instantie rekening zou gehouden worden met de bereikbaarheid via het openbaar vervoer. In dit verband drukt de spreker zijn tevredenheid uit over het feit dat het gebouw aan de Koloniënstraat, vlakbij het Brusselse Centraal Station, niet wordt verkocht. De heer Johan Sauwens vraagt een verduidelijking omtrent de vertraging die de bouw van het VAC van Hasselt oploopt als gevolg van de gerechtelijke procedure inzake de architectuurwedstrijd. In verband met de architectuurwedstrijden in het algemeen vraagt hij zich af of het wel opportuun is dat de minister zelf deel uitmaakt van de jury. In zijn ogen is het ofwel het ene ofwel het andere: ofwel beslist de minister zelf en neemt hij of zij daarvoor de politieke verantwoordelijkheid, ofwel laat hij of zij de beslissing over aan een externe jury, waar hij of zij bijgevolg geen deel van uitmaakt.

De minister stelt in haar antwoord vooreerst dat de nood aan een VAC momenteel het grootst is in Leuven, maar dat voorrang zal gegeven worden aan Gent mocht daar eerder een geschikte locatie gevonden worden. Uiteraard is de bereikbaarheid via het openbaar vervoer een belangrijk criterium bij de keuze van de vestigingsplaats. Daarom werd in Hasselt gekozen voor een locatie vlakbij het station. In het geding betreffende het VAC van Hasselt wordt een uitspraak verwacht op 24 november 1997. Desgevallend zal onmiddellijk daarna worden overgegaan tot de ondertekening van het contract. Is de uitspraak negatief voor de Vlaamse Gemeenschap, dan zal een stap terug worden gezet in de procedure of een nieuwe versnelde procedure worden gestart. De minister vindt het normaal dat de opdrachtgever, in casu de Vlaamse regering, deel uitmaakt van de jury voor een architectuurwedstrijd. Die werkwijze staat volgens haar in schril contrast tot de vroegere praktijk, waarbij de minister op eigen houtje een architect aanwees. Nu heeft hij of zij maar één stem in het kapittel. De minister geeft te kennen zich bij haar oordeel over architectuurprojecten te laten leiden door drie criteria : integriteit, authenticiteit en transparantie.

– *Integratie van kunst*

De heer Freddy De Vilder informeert naar de precieze implicaties van de omzendbrief betreffende de geïntegreerde kunst in de door de overheid gesubsidieerde gebouwen. Mevrouw Mieke Van Hecke vraagt vanaf wanneer deze omzendbrief van toepassing wordt.

De minister antwoordt dat de omzendbrief, die dateert van 21 en 22 augustus 1997, bepaalt dat de geïntegreerde kunst een voorwaarde is tot subsidiëring en deel moet uitmaken van het dossier. De omzendbrief is bijgevolg van toepassing op de werken die vanaf dan zijn goedgekeurd. Het is zeker niet de bedoeling om subsidies terug te vorderen voor eerder al goedgekeurde projecten die niet in overeenstemming waren met het decreet. De minister erkent dat het moeilijker is om het decreet betreffende de integratie van kunst van toepassing te maken op gesubsidieerde gebouwen. Dit heeft onder meer te maken met de onduidelijkheid over wat precies onder 'geïntegreerde kunst' dient te worden verstaan. Zo bestaat er een misverstand dat een geïntegreerd kunstwerk vast verbonden dient te zijn aan het gebouw.

– *Varia*

De heer Johan Sauwens informeert naar de stand van zaken betreffende de restauratie van het Hotel Errera. De minister wijst erop dat die restauratie onder de bevoegdheid van de minister-president valt. Het project loopt vertraging op als gevolg van restauratie-technische problemen, maar zou in 1998 voltooid moeten zijn.

De heer Johan Sauwens vraagt een verduidelijking over de geplande verdere infrastructuurwerken aan de Landcommanderij Alden Biesen. Is meer specifiek de restauratie van het Apostelenhuis daarin begrepen ? De minister antwoordt dat de restauratie van het Apostelenhuis nog onder de begroting 1997 valt.

De heer Johan Sauwens pleit voor het plaatsen van kunstwerken aan de grote toegangswegen tot Vlaanderen, bijvoorbeeld op rotondes. Meer in het algemeen vindt hij dat het departement Leefmilieu en Infrastructuur meer oog zou moeten hebben voor de esthetische aspecten van de inrichting van het openbaar domein. De minister deelt die bekommernis en neemt zich voor die aan te kaarten bij haar collega bevoegd voor Openbare Werken en Verkeer.

IV. Indicatieve stemmingen

De amendementen van de Vlaamse regering bij artikel 63 van de decreetsbepalingen en bij programma 99.1 van de begrotingstabel (zie stuk 15 (1997-1998) – Nr.2, p. 3 en p. 9) worden elk bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen, bij 3 onthoudingen. Het amendement van de heren Johan Sauwens, Etienne Van Vaerenbergh en Paul Van Grembergen bij programma 11.3 van de begrotingstabel (zie stuk 15 (1997-1998) – Nr. 6, p. 2) wordt bij indicatieve stemming verworpen met 8 stemmen tegen 3. Het geheel van de aan de commissie toegewezen begrotingsbepalingen, zoals geamendeerd door de commissie, wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen, bij 3 onthoudingen.

De verslaggever,

John TAYLOR

De voorzitter,

Johan SAUWENS

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Overzicht van de in 1997 aan externe bureaus uitbestede opdrachten
en de kost daarvan

BIJLAGE 2

Enkele cijfers betreffende de DAB Schoonmaak

BIJLAGE 3

Overzicht van deeltijds werken en loopbaanonderbrekingen in 1997

